

1. január

Nový rok

Text: R 8, 24 – 28

Exegéza:

V 8. kapitole Listu Rímskym sa apoštol Pavel venuje téme života, a to „života v moci Ducha Svätého“. Preto je dôležité premýšľať o vybraných veršoch v kontexte celej kapitoly.

Kapitola je členená do troch častí: Život v Duchu, Budúca sláva, Božia láska (pozri ekumenický preklad Štuidijná Biblia). Verše 24 – 28 sú súčasťou väčšieho celku, a to veršov 18 – 30, hovoriacich o nádeji na budúcu slávu, kde vo verši 18 zaznieva uistenie o neotrasiteľnosti nádeje v uskutočnenie sa „budúcej slávy, ktorá sa má zjaviť na kresťanoch“. Slová zaznievajú do neľahkej situácie kresťanov, do situácie rôznych protiventstiev v podobe prenasledovania, ako aj života na okraji vtedajšej spoločnosti, čo je spojené s rozličnými trápeniami a úzkosťami. Pavel žije v očakávaní a k očakávaniu aj pozýva. Zároveň si praje, aby sa pohľady veriacich v každej prítomnej skúške obracali k budúcnosti. Uistuje ich, že ich súčasné skúsenosti s ťažkosťami všetkého druhu (bolesť, prenasledovanie, choroby, hlad...) neznameniajú nič v porovnaní so slávou, ktorá má byť na nich zjavená v budúcom kráľovstve Božom.

Vo veršoch 18 – 30 nachádzame niektoré z Pavlových zdôvodnení tohto uistenia o nádeji na splnenie Božích zaslúbení:

Verše 19 – 22: Budúca účasť celého stvorenstva, nie iba ľudí, na vyslobodení z pomínutelnosti; pôrodné stonanie stvorenstva je znamením nádeje.

Verše 23 – 25: Naše stonanie kvôli neviditeľnosti spásy nie je popretím nádeje.

Verše 26 – 27: Duch Svätý je našim pomocníkom v našej slabosti.

Verše 28 – 30: Tým, ktorých Boh povolal, slúži všetko na dobro.

Toto všetko je pre Pavla uistením a povzbudením v trpezlivom očakávaní toho, čo nevidíme, a stane sa skutočnosťou.

Verš 24: Lebo v nádeji sme boli spasení. Spasení sme milosťou skrze vieru (Ef 2, 8), nie nádejou, ale nádej nás sprevádza k spaseniu.

Verš 25: Keď čakáme na splnenie Božích sľubov, nemali by sme podľahnúť netrpezlivosti, ale máme Bohu trpezlivo dôverovať.

Verš 26: Veriaci sa nespolieha a nie je odkázaný sám na seba; nádej posilňuje veriaceho v utrpení; Duch Svätý pomáha veriacemu v modlitbe.

Verš 28: Boh všetko – nielen niečo – riadi tak, aby to poslúžilo nášmu dobru.

Propozícia:

Sme pozvaní k trpezlivému očakávaniu splnenia Božích zaslúbení. Toto očakávanie nás priblíži bližšie k Bohu,

1. a to dúfaním v to, čo nevidíme,
2. v spoliehaní sa na pomoc Svätého Ducha,
3. v istote, že všetko nám slúži na dobro, ak milujeme Boha.

Náčrt kázne:

Dnešným ránom sme vstúpili do nového roka 2019. Zastavujeme sa na tomto mieste, prosiac o požehnanie do času, ktorý je pred nami. Stojíme pred živým Bohom a aj dnes cez Jeho slovo chceme prijať Jeho usmernenie, povzbudenie a uistenie o Jeho blízkosti.

Prostredníctvom apoštola Pavla k nám Boh dnes prehovoril slovom o nádeji,

o našom očakávaní na splnenie Jeho zaslúbení. Počuli sme o tom, že ak ešte aj niečo nevidíme, o to trpezlivejšie to máme očakávať. Toto slovo nás uistuje, že vo všetkých veciach, ak budeme chcieť, bude Pán Boh pri nás a spolu s nami, že nás neopustí ani v našej slabosti.

Počuli sme uistenie, že aj vo veciach ťažkých, aj v takých, ktoré budeme pokladať za zlé, bude Pán Boh s nami preto, aby nám ukázal, že On to všetko chce zmeniť v náš prospech.

Ak by sme chceli k niečomu pripodobniť náš život, tak by sme možno povedali, že ľudský život je príbeh so svojím začiatkom a koncom. Niektorí by možno povedali, že ľudský život je naozaj príbeh a vskutku má svoj začiatok a koniec – ale príbeh života tých, ktorí uverili v Ježiša ako vo svojho Spasiteľa, je príbehom bez konca, lebo koncom tu, na tomto svete a v tomto čase, sa zďaleka nekončí.

Takto zväčša hovoria ľudia, ktorí poznali, že na tomto svete nie sú náhodou, ale že do tohto sveta vstúpili, pretože niekto, koho nazývajú svojím Bohom, mal už vtedy s ich životom svoj zámer a dal ich životu cieľ.

1. Títo ľudia nie sú vôbec prekvapení, ak sú pozvaní k dúfaniu v to, čo nevidia, a dokonca nie sú ani prekvapení, že to bude spojené s ťažkosťami – už dávno porozumeli slovám apoštola Pavla, ktoré písal (2K 4, 17 – 18): *„Veď toto naše terajšie ľahké súženie nám získa nesmierne bohatstvo večnej slávy, keďže nehľadíme na viditeľné, ale na neviditeľné; lebo viditeľné je dočasné, neviditeľné však večné.“*

Poznávame, aké je dôležité, na čo sa vo svojom živote pozeráme, na čo sa budeme pozeráť na svojej ceste rokom 2019.

Je dobré, že si môžeme vybrať a vieme, že veci viditeľné a telesné sú dočasné, majú určený svoj čas, majú určený aj svoj obmedzený význam. Všetky viditeľné veci skôr či neskôr skončia.

Neviditeľné veci sú večné a vyžadujú trpezlivé očakávanie. Boh nás slovom, ktoré dal vysloviť apoštolovi Pavlovi, pozyva k tomuto trpezlivému očakávaniu Jeho zaslúbení aj v nastávajúcom roku. Možno to bude rok, v ktorom sa Jeho zaslúbenia naplnia. Náš nebeský Otec nikdy nesľúbil niečo, čo by nesplnil. Na splnenie Jeho plánov však môže byť potrebný dlhší čas, ako si my predstavujeme. Preto keď čakáme na splnenie Jeho sľubov, nemali by sme podľahnúť netrpezlivosti, ale máme Bohu trpezlivo dôverovať. Apoštol zdôrazňuje, že spasenie sa týka tak prítomnosti, ako i budúcnosti. Je to prítomná skúsenosť: keď uveríme v Ježiša Krista ako vo svojho Spasiteľa, sme spasení a začína sa náš nový (večný) život. Napriek tomu však pozeráme s nádejou do budúcnosti a spoliehame sa na to, čo leží za hranicou nášho pozemského života, čo síce nevidíme, o čom však vieme, že je neporovnateľne krajšie a je plnosťou všetkého požehnania, daného nám spasením.

2. Z dnešného slova sa zdá, že náš dobrý nebeský Otec, ktorý vie všetko, vie aj o našej netrpezlivosti a našej slabosti v trpezlivom očakávaní. Dokonca vie, že my niekedy ani nevieme, ako sa modliť, a modlitba je určite veľmi zásadnou súčasťou trpezlivého očakávania na naplnenie Božích zaslúbení. Náš Otec nás ani v tejto našej slabosti neopúšťa, ale posielal nám na pomoc svojho Svätého Ducha. Preto prosíme o Jeho neustálu prítomnosť v našich životoch na ceste rokom 2019.

3. Boh všetko, nielen jednotlivé udalos-

Zjavenie Krista Pána mudrcom

Text: Iz 60, 1 – 6

Exegetické poznámky:

Autor kapitol 56 až 66 v knihe proroka Izaiáša je anonymný a v teologickej literatúre je označovaný ako Tritozaiáš. Kapitoly 60 až 62 sú vnímané ako súvislá literárna jednotka, obsahovo sú zamerané na tému Božieho zachraňujúceho konania voči vyvolenému ľudu. Vzhľadom na obsah textu vzniká predpoklad, že táto časť textu bola vytvorená v období medzi posvätením druhého chrámu v roku 515 pred Kr. a prezentáciou Nehemiášových stavebných opatrení v roku 445 pred Kr.¹. Podobný myšlienkový obsah je možné nájsť aj v tzv. Deuteroizaiášovi, napr. v kapitolách 42 a 47².

Výzva „povstaň a zaskvej sa“ v prvom verši, ktorá oslovuje explicitne nepomenovanú bytosť v ženskom rode (v slovenčine má slovo mesto stredný rod, a tak veta vytvára iný obraz a metaforu), evokuje obraz na zemi ležiacej, horekujúcej (a často znásilnenej) ženy. Pravdepodobne to má súvis s obrazom zničeného mesta Sion/Jeruzalem

1 LAU, Wolfgang. *Schriftgelehrte Prophetie in Jes 56 – 66; eine Untersuchung zu den literarischen bezügen in den letzten elf Kapiteln des Jesajabuches*. 366 s. ISBN 978-3-1108-7806-6, s. 23 – 24.

2 SPANS, Andrea. *Die Stadtfrau Zion im Zentrum der Welt: Exegete und Theologie von Jesaja*, s. 60 – 62. Göttingen: Bonn University Press bei V&R Unipress 2015. 386 s. ISBN 978-3-8471-0368-4, s. 68 – 70.

ti, riadi tak, aby poslúžili nášmu dobru. To je veľké Pavlovo uistenie pre nás aj v dnešný deň. Boh všetko mení tak, aby to v konečnom dôsledku bolo v náš prospech. To znamená, že všetko, čo sa nám stane, je v konečnom dôsledku dobré. Hovoriť o dobre znamená súčasne vedieť o existencii zla. Vo svete, v ktorom žijeme, prevláda zlo a mnohokrát sa nás to bolestivo dotýka. Boh nám však zaslúbil a my sme uverili, že On to všetko mení v náš prospech. Lebo všetky veci slúžia na dobro tým, čo milujú Boha... Určite nám je jasné, že tento sľub neplatí pre všetkých. Môžu si ho privlastniť iba tí, čo Boha milujú a do svojho života prijali Boží zámer a plán s ich životom za svoj vlastný. Takíto ľudia sa pozerajú na život iným spôsobom, spoliehajú sa na Boha a s pokorou prijímajú aj ťažkosti, pretože poznali, že i tieto veci ich približujú k Bohu.

A to by mohlo byť našim dobrým úmyslom v nasledujúcom roku: kráčať rokom, ktorý je pred nami, s pomocou a požehnaním Božím tak, aby sme sa k Bohu stále viac približovali.

Apoštol Pavel pokračuje v povzbudzovaní kresťanov v Ríme slovom o svojom presvedčení, že nás nič nemôže odlúčiť od Božej lásky. Nech v tomto slove nájdeme aj my povzbudenie a uistenie o tom, že od toho najcennejšieho a najpodstatnejšieho nás nikto a nič nemôže odlúčiť. (Čítať R 8, 31 – 38.)

Použitá literatúra:

Malý Stuttgartský komentár k Novému zákonu 6. Karmelitánské nakladateľstvá, 2002.

*Mgr. Pavel Kollár, zborový farár CZ ECAV
Veľký Grob, konsenior
Bratislavského seniorátu*

v r. 587 pred Kr.³. Obraz v prachu sedi-acej ženy má presah aj do kapitoly 47, verš 1, kde sa objavuje výzva pre „dcéru Babelu“, aby „zostúpila a sadla si do prachu“. Kontrast medzi týmito výzvami („dcéra Babelu“ si má sadnúť do prachu a byť ponížená a „dcéra Sion“ má povstať a zaskvieť sa) naznačuje silu symboliky, ktorú v sebe nesú jednotlivé výzvy a ktorá sa stvárnjuje v telesnej skúsenosti človeka⁴. Oslovená je vyzvaná „svietiť“ práve do temnoty, v ktorej sa sama nachádza. Zdrojom jej svetla sa stáva realita Božej prítomnosti a Jeho sláva, ktorá sa k nej približuje a vychádza nad ňou ako slnko. Božia blízkosť osvecuje, a tým mení kvalitu bytia toho, na koho toto svetlo dopadá. Personifikované mesto dostáva úlohu byť svetlom pre tých, ktorých toto svetlo pritiahne, a práve touto úlohou sa mení na konkrétne miesto so špecifickým významom⁵. Svetlo zo Siona vytvára pre človeka priestor, v ktorom môže tvoriť, pracovať a žiť. Táto predstava vychádza z reality človeka tej doby, keď najmä slnko bolo zdrojom svetla, a tak zdrojom šťastia a nových možností.

Mesto, ktoré vstáva z prachu a žiari, sa mení na miesto návratu. Ako matka očakáva svoje deti. Synovia prichádzajú

3 LAU, Wolfgang. *Schriftgelehrte Prophetie in Jes 56 – 66; eine Untersuchung zu den literarischen Bezügen in den letzten elf Kapiteln des Jesajabuches*. 366 s. ISBN 978-3-1108-7806-6, s. 25.

4 SPANS, Andrea. *Die Stadtfrau Zion im Zentrum der Welt: Exegete und Theologie von Jesaja*, s. 60 – 62. Göttingen: Bonn University Press bei V&R Unipress 2015. 386 s. ISBN 978-3-8471-0368-4, s. 68 – 70.

5 SPANS, Andrea. *Die Stadtfrau Zion im Zentrum der Welt: Exegete und Theologie von Jesaja*, s. 60 – 62. Göttingen: Bonn University Press bei V&R Unipress 2015. 386 s. ISBN 978-3-8471-0368-4, s. 7 – 73.

a dcéry sú nesené v náručí (použitý výraz naznačuje nesenie dieťaťa v náručí dojčiacej ženy)⁶. Mesto je však miestom záchrany nielen pre „svojich“, ale príchodom Božieho svetla sa stáva miestom záchrany a požehnania pre všetkých, ktorí k nemu prichádzajú. Božie svetlo dvíha tú, ktorá je zničená, a tým mení kvalitu jej bytia. Mení jej úlohu a funkciu a z tej, ktorá ležala v prachu, sa stáva matka a kráľovná.

Verše 5 a 6 opisujú požehnanie, ktoré Boh zaslubuje cez príchod národov, ktoré reprezentujú obchodnú silu vtedajšieho sveta. Obyvatelia Midjánu a Sáby zaplavujú okolie svätého mesta svojimi karavánami a produktmi. Zlato a kadidlo naznačuje obnovenie a stabilizáciu náboženského systému. Spomenuté národy zároveň symbolizujú možnosť a potrebu integrácie rôznorodosti sveta.

Propozícia:

Boh prichádza a Jeho prítomnosť
- presvetľuje temnotu,
- vytvára spoločenstvo,
- obnovuje život.

Na úvod:

Predstavovala som si to celkom inak... Človek, ktorého ste túžili stretnúť a spoznať, je celkom iný. Práca, ktorú ste chceli, nie je prácou vašich snov. Šťastie, ktoré ste budovali, sa rozbilo na kúsky. A nemáte silu začať znova.

Izraelci, ktorí sa vrátili z babylonského zajatia, mali podobné pocity. Opustili cudzie, vrátili sa domov – a zrazu to domov nebol. Chceli stavať chrám, ale išlo to veľmi pomaly. Boli ako zbitá a zneužitá žena.

6 SPANS, Andrea. *Die Stadtfrau Zion im Zentrum der Welt: Exegete und Theologie von Jesaja*, s. 60 – 62. Göttingen: Bonn University Press bei V&R Unipress 2015. 386 s. ISBN 978-3-8471-0368-4, s. 83 – 84.

Všetko, o čom tak dlho snívali, sa nestalo realitou. Predstavovali si to celkom inak.

V rozbitých snoch, v realite nenaplnených túžob, v rozvalinách života sa objavuje moment „epifánie“, chvíľa zjavenia Božej moci. Boh vychádza „nad Sion“ a je prítomný.

Boh vystupuje aj na „scénu“ našich životov cez narodenie Ježiša Krista. Božie slovo nás pozýva vstúpiť do Jeho svetla a nechať z rozvalín života vybudovať nový svet.

Myšlienky ku kázni:

Boh prichádza a Jeho prítomnosť presvetľuje temnotu, vytvára spoločenstvo a obnovuje život.

- naše životy sú na mnohých miestach zranené, zlomené, zničené... podobne, ako bol Jeruzalem, podobne, ako boli životy tých, ktorí sa vrátili

- sklamaní, bolesť, zlyhania... z vlastných síl nedokážeme život opäť postaviť

- Božia prítomnosť však vstupuje do reality človeka a premieňa ju svojím pôsobením

- vnútorné, duchovné svetlo pre svoje život človek nevygeneruje sám zo seba, osvetlenie zmyslu života je spojené s príchodom Božej prítomnosti a Jeho svetla

- tak ako vianočné svietielka vedú vytvoriť príjemnú atmosféru iba dočasne - počas vianočných sviatkov, Božia sláva je trvalým svetlom pre život

- Boží príchod je pre kresťanskú cirkev zrealizovaný v narodení Ježiša

- narodenie Ježiša však prezentuje iný druh a spôsob moci a slávy, ako bežne človek uznáva a preferuje

- práve Ježišova bezmocnosť a to, ako Jeho slovo zásadne mení spôsob myslenia je cesta, ako znovu obnoviť život

- Božia Láska nás učí vidieť a rozumieť život z inej perspektívy; ľudská láska je vždy

ovplyvnená predsudkami a strachom, ohrozená pocitmi zlyhania a sklamaní

- pri Ježišovom narodení biblické texty k Jeho jasliam privádzajú veľmi rôznorodú spoločnosť, aby vytvorili spoločenstvo (v súčasnej geopolitickej situácii by sa mudrci z východu k narodenému Spasiteľovi možno ani nedostali...)

- Boh svojím príchodom medzi ľudí ukazuje vzor, čo je základným princípom pre vytvorenie spoločenstva... Svätý Boh, ktorého človek vždy znovu sklamal, ten znovu prichádza, aby odpustil a obnovil vzťah - vzťah lásky vytvára špecifické spoločenstvo, vzťah lásky je vždy viditeľný

- „budeš žiariť“ a začuduješ sa - láska vnáša do života niečo, čo vyvoláva začudovanie

- v prorockom texte je viditeľným dôsledkom reálna záplava bohatstva - v príbehu o zjavení Krista mudrcom sú to symbolické dary, ktoré prináša človek Bohu

- Božie slovo nám pripomína, že zmyslom bytia nie je „iba prežiť“, ale „žiariť“, čudovať sa a tešiť sa; lebo Boh aj na ruinách tvorí nový život, nové spoločenstvo a prináša svetlo do tmy našich dní

Modlitba:

Nebeský Otče, ďakujeme Ti za to, že skrze Ježiša Krista prišlo svetlo Tvojej lásky aj do našich životov. Prosíme Ťa, pomôž nám, aby sme, aj keď nás obklopuje temnota, túto Tvoju lásku nikdy neprestali hľadať. Obnov našu dôveru v Teba. Nech s odvahou budujeme spoločenstvo aj tam, kde by nás odrádzal ľudský strach a obavy. Daruj nám opäť schopnosť vidieť Tvoje svetlo v našich blížnych a v tomto svete, a zároveň nám daruj schopnosť Tvojím svetlom v nás žiariť do tohto sveta. Amen.

*Mgr. Eva Oslíková,
námeštná farárka na kaplánskom
mieste, CZ ECAV Modra (BAS)*

13. január

1. nedela po Zjavení

Text: R 12, 1 – 8

Exegéza:

Apoštol Pavel cirkevný zbor v Ríme nezaložil. Pravdepodobne sa len dopočul o existencii komunity kresťanov v Ríme a píše im list. Práve vďaka tomu je tento list najucelenejším textom, podávajúcim Pavlovi teológiu. To, že Pavel sa chce kresťanom v Ríme predstaviť a chce predstaviť svoju teológiu, ho vedie k tomu, aby sledoval jednu myšlienkovú líniu od prvotného zákonníctva Izraela až po ospravedlnenie v Kristovi.

Uvedený text je súčasťou väčšieho celku (R 12, 1 – 13, 14), v ktorom Pavel dáva kresťanom rady pre praktický život. Mnohé z nich poznáme už z iných listov, najmä z 1K, kde Pavel v 12. kapitole podrobne rozoberá obraz cirkvi ako tela Kristovho. Tu stručne zmieňuje tento svoj obraz a poukazuje na povinnosť každého kresťana slúžiť darom, ktorý od Boha dostal.

Služba kresťanov je vlastne ich obeťou vydávanou Bohu. Táto služba je však reakciou na prvotnú Božiu milosť, o ktorej Pavel písal v predošlých kapitolách. Kresťan teda svojou službou nevykonáva záslužnícku činnosť, ale, naopak, reaguje na predtým prijatú milosť. Takýto postoj a takáto služba si vyžadujú „obnovenie mysle“, teda stav, keď človek zmyšľa o sebe ako o vykúpenom Božom dieťati, dieťati, ktoré, samo nehodné, prijalo dar milosti a chce sa z vďaky odovzdať svojmu Pánovi.

1. nedela po Zjavení má tému „*Ježišov krst*“. Na jednej strane si počas nej pripomíname pokrstenie Pána Ježiša Krista a oznámenie Jeho vyvolenia nebeským Otcom a na druhej strane hovoríme o na-

šom krste, ktorý tiež nebol – alebo by aspoň nemal byť – iba formálnou záležitosťou, ale bol a mal by byť aktom vyvolenia, prijatia a následného odovzdania sa Bohu. To, čo píše apoštol Pavel kresťanom do Ríma, platí teda pre každého človeka, pokrsteného v meno Trojediného Boha.

Propozícia:

Sme vyvolení Boží, preto

1. nasledujeme príklad Pána Ježiša,
2. odovzdajme sa do služby Bohu.

Ku kázni:

Ludia nikdy nemali radi, ak niekto znamenal viac než iný, mal sa lepšie či poberal väčšie výhody. Takito „privilegovaní“ vždy boli, sú aj budú, no takmer vždy toto rozdelenie ľudí vyvolávalo nevoľu a protest u tých, ktorí vyvolenými neboli, ktorí nepoberali výhody a mali sa horšie. Niekedy to bol protest iba tichý, schovaný za masku poslušnosti a podriadenosti, inokedy prerástol do rebélie a vzbury, ktorá mala viesť k zrovnoprávneniu. Inak povedané, nikto nechce byť ten podriadený a, naopak, každý by chcel byť vyvolený. Ale dá sa to? Môže byť každý kráľovským synom, zvláštnym vyslancom, prezidentom či celebritou?

V tom hmotnom svete by odpoveď znela „nie“. V tom duchovnom však znie „áno“. Byť vyvoleným Božím totiž znamená byť Bohom obľúbený, obdarený mimoriadnymi výhodami, pozvaný k mimoriadnym privilegiami. Ak sme na pôde Starej zmluvy hovorili o tom, že Izrael bol vyvoleným Božím národom, potom teraz, obzvlášť po udalosti zjavenia Pána Ježiša Krista, ktorú sme si pripomenuli pred týždňom, môžeme povedať, že sme vyvolení všetci. Áno, všetci tí, ktorí sme videli v narodenom betlehemskom Dieťati zjavenie Božieho Syna, ktorí sme Ho prijali a pokrstili

sa v Jeho meno, stali sme sa vyvolenými Božími pre zvláštne privilégia. Čo to však znamená?

1. Ak je niekto „vyvolený“ v tom hmotnom svete, spravdla je jeho vyvolenie sprevádzané aj vonkajšou odlišnosťou. Poberá vyšší plat, vozí sa na lepšom aute, zadarmo cestuje, je obklopený ľuďmi, ktorí za neho urobia mnoho práce, a tak ďalej. Všetko sú to veci, ktoré onomu „vyvolenému“ život spríjemňujú a v očiach tých druhých vyvolávajú závišť. Možno práve preto – ani nie tak pre samotné vyvolenie oných ľudí, ako skôr pre ich okázalé nadradovanie sa – vznikali často revolúcie a pokusy o zrovnoprávnenie.

Pán Ježiš Kristus bol Boží Syn. My si dnes pripomíname pamiatku Jeho pokrstenia, udalosť, pri ktorej zaznel Boží hlas, oznamujúci: „*Toto je môj milovaný Syn...*“ (Mt 3, 16n) Ježišovo vyvolenie však neprináša také výhody, ako požívajú zemskí panovníci a celebrity. Nezasadol na trón, nenosil zlatú korunu a drahé rúcha, nemal okolo seba zástupy sluhov a služobníč. Naopak, On sám sa stal sluhom (Mt 20, 28). Jeho cesta bola trnistá a skončila sa na kríži. Nikto Mu nezávidel, nikto nechcel byť na Jeho mieste. A predsa bol výnimočný a jedinečný. Bol Boží Syn, Pán neba i zeme, stal sa víťazom nad smrťou i hriechom, stal sa dedičom večného života – a to je privilégium, ktoré sa nikdy nekončí. V tom je odlišné od tých pozemských, časných a pominuteľných, v tom je vzácné.

Aj my sme vyvolení Boží. Ak sme uverili v Ježiša Krista, stali sme sa spolu s Ním spoludedičmi nebeského kráľovstva (R 8, 17). V tom je aj naše privilégium, výnimočné obdarovanie, mimoriadne pozvanie. Uvedomujeme si to? Dokážeme ako kresťania byť vďační, či dokonca hrdí na privilégium večného života? Apoštol Pavel vyznal: „*Ja sa nehanbím za evanjelium*

Kristovo...“ (R 1, 16) A čo my? Hanbíme sa za svoju vyvolenosť? Ukrývame pred svetom svoje kresťanstvo – alebo ho dokážeme vyznať?

2. Tak ako v prípade Ježiša Krista, ani naše vyvolenie Bohom neprináša výhody, ktoré by nám uľahčili pozemský život či nám dávali dôvod vyvyšovať sa nad druhých. Práve naopak. Apoštol Pavel nás vyzýva, aby sme na skutočnosť, že nás Pán Boh pozval, vyvolil si nás a obdaril nás milosťou, reagovali vďačnosťou a službou. Našou odpoveďou na Božie konanie má byť teda služba, ktorej odovzdáme svoj život. Nie je to však služba, ktorú by sme konali z vypočítavosti – ako keď človek niekomu poskytne svoje služby za vopred dohodnutú mzdu. Naša služba má byť reakciou vďaky – a to predpokladá zmenu myslenia. Z našej mysle musí odísť zištnosť a vypočítavosť. Musíme prijímať Pána Boha a Jeho lásku a dobrotivosť len s úprimnou detskou radosťou, vďačnosťou, vedomím, že bez Neho by sme boli stratení, a s odhodlanosťou urobiť všetko pre Neho. To naplní naše srdce čistými pohnútkami pre našu službu.

Apoštol Pavel menuje mnohé spôsoby služby. Nemusí to byť len šlachetná dobročinnosť či príkladné vyučovanie. Aj dávanie, pomáhanie či dokonca napomínanie môže byť službou Pánovi. Je však dôležité, aby sme boli aktívni a aby sme to, čo vieme, robili nie iba pre seba či pre svojich známych, ale aj pre Pána Boha. (*Možno rozviesť v podmienkach konkrétneho zboru aj s aplikáciou na konkrétnych ľuďoch, vekové skupiny či oblasti práce, kde chýbajú pracovité ruky.*)

Prví kresťania neoslavovali deň svojho narodenia, ale deň svojho pokrstenia, pretože až ten deň považovali za deň svojho skutočného – toho duchovného – narodenia. Viete aj vy, bratia a sestry, kedy ste boli pokrstení? Bez ohľadu na to, v dnešný deň,

deň pamiatky pokrstenia Pána Ježiša Krista, pripomeňme si aj náš krst a uvedomme si, aké veľké dary, privilégiá a nádej sme v ňom dostali. Krst nás urobil vyvolenými Božími. To neznamená, že sa máme nad ostatnými vyvyšovať, ako to často robia tie dnešné – často úplne neprávom vyvolené – celebrity. Práve naopak. Znamená to, že podľa príkladu Pána Ježiša Krista máme slúžiť Bohu, rozvíjať svoje dary a schopnosti na náš úžitok a Jeho oslavu a máme to konať z radosti a vďaky za to, čo On pre nás urobil dávno predtým. Vydávajme teda svoje životy v Bohu príjemnú obeť a budme kresťanmi, ktorí nie iba z radosti a s radosťou slúžia Pánu Bohu, ale sa aj za svoje vyvolenie nehanbia, práve naopak, sú naň hrdí a tešia sa, že raz budú so svojím Pánom prebývať večne v nebesiach.

*Mgr. Štefan Kiss,
námesný farár na mieste tajomníka GBÚ
pre vzdelávanie a misiu (BAS)*

20. január

2. nedela po Zjavení

Text: R 12, 9 – 17

Exegetické poznámky:

Apoštol Pavel postupuje vo svojej kompozícii listu v kapitolách 12, 1 – 13, 14 v prechode od vnútorného života viery, ktorá ospravedľňuje človeka zadarmo a jedine z Božej milosti smerom k viere žitej navonok v skutkoch lásky. Tak, ako bol človek pozvaný k viere z milosti a v nekonečnej Božej láske skláňajúcej sa k človeku bol ospravedlnený, tak sa tento zážitok zmeny života človeka nutne pretavuje i do jeho praktického života živej lásky k blízkym, ba aj k nepriateľom.

Celý tento Pavlov program prináša do praktického života človeka niekoľko konkrétnych pozvaní a výziev: život podľa evanjelia, výzva k rozvážnosti, život z viery, ktorý nie je iba „súkromnou“ vecou človeka, pravidlá etického a náboženského správania sa a ďalšie.

Práve zmienené pravidlá etického a náboženského správania sú obsahom uvedených slov apoštola (v. 9 – 21) a nesú v sebe niekoľko výziev. Tou najpodstatnejšou výzvou je pozvanie prakticky žitej lásky: zoškliviť si zlo a pridržať sa dobrého (v. 9b). Neskôr je táto výzva opäť konkretizovaná vo v. 17, aby sme sa starali hlavne o dobré voči všetkým ľuďom.

Je to odpoveď nezištnej, seba nešetriacej, čistej a úprimnej lásky v človeku, ktorá je ovocím Ducha Svätého a nehladá viac na seba, ale na blížneho, dokonca aj na nepriateľa tak, aby na všetko odpovedala iba pokojom a dobrom. Odpoveď lásky urobí všetko pre to, aby naplnila potreby ľudí okolo seba. Odpoveď lásky je priamym smerovaním k obnove Božieho stvoriťského poriadku, v ktorom všetko bolo dobré, a tak všetko, čo je zakrivené, obracia síce bez nátlaku, no nástoječivo k dobru. Túto perikopu môžeme rozdeliť nasledovne:

- v. 9: osobné povinnosti
- v. 10 – 13: povinnosti k rodine
- v. 14 – 16: povinnosti k blízkym
- v. 17 – 21: povinnosti k nepriateľom

Propozícia:

Láska nech je bez pokrytectva:

- zošklivujte si zlé,
- pridržajte sa dobrého.

Náčrt kázne:

Skôr než sa dostaneme k podstate dnešného Božieho slova, zamyslime sa nad nasledujúcim príbehom:

„V okolí hlavnej stanice istého veľkomesta sa každý večer stretávali zástupy ľudských trosiek: bezdomovci, zloději, narkomani, ľudia všetkých farieb. Lahko sa dalo uhádnuť, že sú nešťastní a zúfalí. Dlhé brady, zakalené oči, roztrásené ruky, zdrapy, špina. Viac ako peniaze všetci potrebovali útechu a povzbudenie. To však dnes nevie dať nik. V tomto zástupe vytrčal jeden mladík. Bol rovnako špinavý a mal dlhé, nepestované vlasy. Medzi ostatnými úbožiakmi sa však pohyboval, akoby mal vlastnú loď spásy. Keď sa zdalo, že je naozaj zle, vo chvíľach samoty a najčernejšieho smútku, mladík vytiahol z vrecka zamastený, ošúchaný lístok a prečítal si ho. Potom ho starostlivo znovu poskladal a opäť vložil do vrecka. Niekedy ho pobozkal, pritisol si ho na srdce alebo na čelo. Zdalo sa, že ho to upokojilo, vzpriamril sa, akoby nabral odvalu. Čo bolo napísané na tom tajomnom lístku? Len šesť jednoduchých slov: „Malá bočná bránka je stále otvorená.“ Nič viac. Ten lístok mu poslal otec. Znamenalo to, že synovi odpustil a že sa kedykoľvek môže vrátiť domov. Raz v noci to urobil. Malú bočnú bránku do záhrady našiel otvorenú. Potichu vyšiel po schodoch a vhupol do svojej postele. Keď sa ráno zobudil, pri posteli stál otec. Mlčky sa objali...“

Aby sme nezabudli: Boh nám daroval celý veľký zväzok „lístkov“.

Ak chceme hovoriť o láske ako o živote viery v praxi, potom potrebujeme práve taký postoj, aký mal otec k svojmu synovi v príbehu. Je to v podstate moderným spôsobom prerozprávané evanjeliové podobnenstvo o márnoträtom synovi, v ktorom otcova láska víťazí nad jeho oprávneným hnevom a do spoločenstva rodiny prijíma naspäť toho, ktorý sa z nej sám a dobrovoľne vylúčil.

1. To je láska bez hraníc, bez pokrytectva. To je láska, ktorá zapiera seba samú a ide za

hranice racionality, aby zachránila presne toho a práve toho, kto o ňu vôbec nestojí, no do jeho života vstupuje v čase, keď ju najviac potrebuje. Láska bez pokrytectva. Žiadna pretváрка. Len žitá láska v konkrétnych skutkoch, voči konkrétnemu človeku a v konkrétnej situácii. Láska človeka, ktorý si je vedomý, že sám najprv musel odhodiť vlastnú masku všetkého, čo mu bránilo zakúsiť ju, aby ju mohol dávať ďalej ako tú najvyššiu rovinu vlastnej životnej skúsenosti. Rovinu, v ktorej sa predtým celkom a naruby obrátil i jeho život.

2. Je to láska, ktorá nestrpí zlé, hriešne. Nie však hriešnika. Vie totiž, že ak má hriešnik zakúsiť moc Božej milosti a lásky, potrebuje ju spoznať v konkrétnej prežitej skúsenosti života. Nechce o nej iba počúvať, potrebuje ju spoznať ako mocnosť, ktorá prevráti jeho dovtedajší zlý spôsob života naruby a vráti ho na správnu cestu. No zároveň jasne, pravdivo a presvedčivo vypovie o hriechu človeka. Bez servítky, bez strachu. Ak by totiž nebola vypovedaná diagnóza, skutočná pravda o mojom či tvojom stave, prečo by sme mali túžiť po zmene? Prečo by sme mali túžiť po „nejakej“ dobrej správe alebo v zmysle nášho príbehu po lístku od Pána Boha? Bez spoznanej pravdy nám láska nepomôže, rovnako ako spoznaná pravda bez lásky. Nestrpí zlé, ale s láskou prináša pravdu o človeku a ukazuje mu, kde má svoje slabé miesta, kde potrebuje uzdravenie, čo má vložiť do Božej milosti a náruče otvorenej prijať každého, kto si je ochotný priznať pravdu o sebe i prijať cestu záchrany.

3. Je to láska, ktorá sa nechce vracieť naspäť, k zlým cestám, ale pridržá sa dobrého. Je si vedomá, že na novej ceste bude o to viacej vystavená útokom, pochybnostiam, pokúšaniam i nevere, no tiež vie, že Ten, ktorý nás zachránil, bude nad nami bdiť, nezanechá nás ani neopustí. O to vi-

acej bude hľadať Božiu blízkosť, o to viacej sa nechá unášať Božou milosťou v modlitbe, v Božom slove i vo sviatostiach, pretože vie, kto si nás zamiloval ešte prv, než sme boli a než sme mohli tejto láske odpovedať. Je to úžasný dar Božej milosti, že nám ide naproti, že nám otvára svoju náruč, i keď si to nezaslúžime, že nás berie na ruky a drží nás v objatí, Božej milosti, ktorú nijaká moc tohto sveta nemôže prelomiť, jedine my sami, ak sa tejto lásky dobrovoľne vzdáme...

Použitá literatúra:

THEOBALD, Michael. *List Římanům. Malý stuttgartský komentář*. Karmelitánske nakladateľstvá : Kostelní Vydří, 2002. FERRERO, Bruno. *Nebo v našom dome*. Don Bosco : Bratislava, 2011.

*Mgr. Ľuboš Vontorčík, zborový farár, CZ
ECAV Hlohovec (BAS)*

27. január

3. nedeľa po Zjavení

Text: R 12, 17 – 21

Exegetické poznámky:

Snaha poznať Pána Boha vedie k službe blížnemu bez toho, aby sme brali do úvahy, či nám dotýčny ublížil, podrazil nás, alebo oklamal.

List bol napísaný z Korintu okolo roku 57 n. l., keď sa Pavel pripravoval navštíviť Jeruzalem.

Pavel zvestuje dobrú správu, že všetci môžu byť – či Židia, alebo aj pohania – zachránení pre večný život bez ohľadu na to, akých hriechov sa dopustili.

Verš 17: Aby sme mohli vstúpiť do nového vzťahu, musíme veriť v Pána Ježiša Krista

a v to, že nám odpustil naše hriechy, čo všetci vieme, ale akosi stále na to zabúdame.

Verš 18: Všetci musíme reagovať na Božiu milosť a prijať Jeho štedrý dar odpustenia tým, že sa budeme usilovať o dobré vzťahy so všetkými ľuďmi, nakoľko to záleží na nás.

Verš 19: Nehľadajme vlastnú spravodlivosť a nepomstíme sa podľa našich predstáv.

Verš 20: Kristova sloboda od hriechu nás má vyslobodiť od nenávisťi k nepriateľovi, ktorému dokážeme odpustiť a pomôcť mu.

Verš 21: Slobodu máme používať s láskou. Nevieme odpúšťať a na krivdy zabúdať, ak sa necháme premôcť zlému.

Propozícia:

Odpustenie oslobodzuje.

1. Odpúšťajte a bude aj vám odpustené.
2. Pamätajte: len Pánu Bohu patrí pomsta.

Ku kázni:

1. Ak si všimáme ľudí, ktorých stretávame bežne na uliciach, badáme, že ich tváre sú ustarostené, smutné, bez znakov vyrovnaného pokoja či radosti. A prečo je to tak? Niekedy si pripadám, že si konáme povinnosti len preto, aby sme ich mali čím skôr za sebou.

Sme ako chodiaci roboti bez známkov citov, ako sú láska, viera, nádej, odpustenie. Často nám niekto ublíži, urazí nás, sklame nás, a my sa s tým potom nevieme vyrovať, a najmä nevieme odpustiť a zabudnúť. Zvykneme hovoriť: „Odpustil, odpustila som ti, ale ti to nezabudnem.“ Keď to povieme, sme presvedčení, že sme tým, ktorí nám nejakým spôsobom ublížili, odpustili? Nie, to nie je odpustenie, ak na to ďalej myslíme, ak nás to ďalej trápi, sužuje a túžime po pomste...

4. nedeľa po Zjavení

Text: R 13, 8 – 10

Dokážeme odpustiť len vtedy, keď na to zabudneme, a od toho, čo sa nás dotklo, sa oslobodíme.

Keď dokážeme odpúšťať, tak potom aj nám bude odpustené – veď to poznáme z Písma svätého.

2. Nezapúdajme, ale pamätajme, že len Pánu Bohu patrí pomsta, veď On hovorí: „*Mne patrí pomsta, ja odplatím; hovorí Pán.*“ (R 12, 19b)

Keď vraciame to, čo nám bolo spôsobené, nie sme o nič lepší ako tí, čo nám ublížili. Písmo sväté je opravdivé. Tvrdí: „*Naopak: ak je tvoj nepriateľ hladný, nakrm ho; ak je smädný, napoj ho; lebo keď tak urobíš, žeravé uhlie zhrnieš mu na hlavu.*“

Priznajme si úprimne, že sme len ľudia, a to je dobré a správne, lebo inak by sme boli schopní urobiť nenapraviteľné chyby, ktoré aj tak konáme, ale aspoň sme brzdení samým Pánom Bohom. Keby nebolo Pána Boha, tak už naša zem nejstuje.

Buďme nesmierne vďační Pánu Bohu za Jeho vedenie a vryme si do srdca Božie slová: „*Nedaj sa premôcť zlému, ale dobrým premáhaj zlé.*“ (R 12, 21)

Je to ťažké, viem to z vlastných skúseností, ale stojí to za to. Vrucna vďaka za Božie vedenie!

Modlitba:

Pane drahý, prosíme Ťa, odpusť nám, keď sa tak často chceme pomstiť, a vlastné viny nevidíme a nechápeme. Pomôž nám k sebareflexii, aby sme boli schopní začať zmenu od seba, a nie od toho druhého. Daruj nám dostatok síl milovať nepriateľa, ktorý nás znemožňuje, ponižuje a hľadá chyby tam, kde nie sú. Pomôž, aby sme mu vedeli odpustiť a podať ruku v mene Božej lásky.

*Mgr. Dana Murínová, zborová farárka,
CZ ECAV Vrbové (BAS)*

Exegéza:

Nová zmluva používa tri slovesá vyjadrujúce naše slovo milovať: - eraw, filew, agapaw - apoštol Pavel tu používa pojem agapaw (milovať nezištnou, obetavou, o Krista sa opierajúcou láskou),

- allhlous (navzájom) - poukaz na ukotvenie kresťanskej lásky v konkrétnom prostredí; kresťanská láska sa má prejavovať ako praktická cnosť pre každodenný život a neustrnúť v rovine abstraktného filozofického uvažovania,

- ton eteron nomon pephrwken (ostatok zákona naplnil) - apoštol reaguje na židovské chápanie lásky ako len jedného z Božích prikázaní; touto formuláciou Pavel nadraduje lásku nad všetky ostatné prikázania Božieho zákona.

Propozícia:

Sme dlžníkmi ľuďom okolo seba.

1. Preto splácajme im dlh lásky

2. a naplňajme ostatok Božieho zákona.

Náčrt kázne:

Mnohí z nás sme dlžníkmi alebo sme nimi boli. Požičali sme si peniaze či inú vec. Viacerí z nás splácame nejakú pôžičku. Dôležité je, aby sme poctivo a načas vrátili, čo sme si požičali. Vyžaduje si to zodpovednosť. Ľuďom okolo seba teda neraz dlhujeme nejaké materiálne veci. No dlhujeme im často aj veci nehmotné, veci duchovnej povahy. Napríklad, keď nám niekto pomohol, cítime vo svojom srdci potrebu odplatiť sa. Apoštol Pavel v prečítanom biblickom texte hovorí práve o týchto skutočnostiach.

1. Máme za sebou vianočné sviatky aj začiatok nového roka. Obzeráme sa za uplynulým rokom, za rokom osmičkovým, za rokom poznačeným vraždou novinára a masovými protestmi, za rokom ťažkým, rokom volebným v našej cirkvi. Nevieme, čo nás čaká v tomto roku, no iste si želáme, aby to bol rok, v ktorom budeme navzájom nažívať v láske.

Apoštol Pavel nás vyzýva, aby sme si nič nedlhovali, len to, aby sme sa milovali. Sú to pekné slová. O láske sa už mnoho popísalo a vyspievalo. Ach, koľko básní na túto tému sme počuli! A koľko piesní o láske nám dennodenne zaznieva z rádia!

Otázkou je, komu máme prejavovať svoju lásku. Keď apoštol hovorí, že sa máme navzájom milovať, nemyslel tým len na cirkev. To by bolo málo, keby kresťan miloval len kresťana, a ostatných ľudí by odmietal. Na druhej strane v Pavlovom príkaze lásky by sme nemali vidieť len príkaz k abstraktnému milovaniu. Ak má byť láska skutočná, potom sa musí prejavovať konkrétnym spôsobom ku konkrétnym ľuďom. To nám naznačuje v prečítanom texte práve to slovo „navzájom“. Apoštol tým myslel, že kresťan má milovať práve tých ľudí, medzi ktorými žije. Naša láska sa má prejavovať práve v tých spoločenstvách, ktorých sme súčasťou. Milovať teda máme ľudí vo svojej rodine, na svojom pracovisku, na svojej ulici a, samozrejme, aj ľudí v cirkevnom zbore, do ktorého patríme. *(Možno uviesť konkrétny pozitívny príklad, ako cirkevný zbor alebo niekto z neho prejavil či prejavuje lásku okolo seba, napr. dobročinný koncert, zborová diakonia, opatrovanie ťažko chorého v rodine, susedská pomoc...)*

Jedno indické príslovie hovorí: „Láska je ako popínavá rastlina: vädne a zomiera, keď sa nemôže okolo niečoho ovinúť.“ To je výstižný obraz toho, ako má vyzeráť skutočná láska. Láska nehovorí: „On ma sklamal.“ Naopak, láska hovorí: „On ma

potrebuje.“ Láska nemôže žiť sama pre seba. Láska je tu pre iného.

Stáva sa, že mladí ľudia prichádzajú na farský úrad s tým, že sa chcú vziať. Teší nás, keď vidíme ich záujem žiť v usporiadanom vzťahu. Hovoria o svojej láske. Dobré by však bolo, keby sa pred svadbou aj spoločne zamysleli nad tým, čo to je skutočná láska a čo len ako láska vyzerá. Veď sú aj takí, ktorí chcú vstúpiť do manželstva len preto, aby im bolo lepšie. Zabúdajú na skutky lásky, ktoré majú konať pre toho druhého. *(Tu možno poukázať na zdeformovaný obraz lásky, ako nám ho ponúkajú zlé filmy; je tu priestor na výzvu k pokániu: obnovme svoje spolužitie v rodinách skrze odpustenie, vzájomnú úctu, skutky lásky.)*

Ľudia sa obvyčajne snažia len o to, aby mali vedomosti alebo majetky, prípadne oboje. No aby mali pravú lásku, na to zabúdajú. Naopak, apoštol Pavel nás pozýva k životu v láske. Je to dobrý spôsob, ako prežiť svoju pozemskú púť. Naše okolie to iste ocení. Prečo? Lebo ako apoštol odpovedá: „*Láska blížnemu zle nerobí.*“ Stojí teda pred nami radostná úloha: môžeme s Božou pomocou, vedení Svätým Duchom, neustále nachádzať nové a nové spôsoby, ako dokazovať lásku ľuďom okolo nás.

Príkladom toho je nám Pán Ježiš Kristus. On prejavoval lásku ľuďom vo svojom prostredí rozličným spôsobom. Dobré činil a dobre učil. Vrcholným spôsobom svoju lásku prejavil tak, že sám seba obetoval za naše viny. Zomrel na kríži Bohom potrestaný, hoci nič zlé neurobil. Niesol trest za nás, aby sme my raz neboli Bohom Otcem odsúdení a nezahynuli naveky. Vždy, keď niekde uvidíme symbol kríža, napríklad na kostolnej veži, na zlatej retiazke či na štátnej vlajke, rozpomeňme sa na Kristovu lásku! Zároveň sa rozpomeňme na Pavlov príkaz: „*Nikomu nič nedlhujte, len to, aby ste sa milovali.*“

2. Židovskí učitelia v čase apoštola Pavla

5. nedela po Zjavení

Text: 2Pt 1, 16 – 18

vnímali lásku trochu inak. Hovorili, že láska k Bohu a k blížnemu je len jedno z Božích prikázaní. Možno to najväčšie, ako to vyjadril jeden zákonník v rozhovore s Pánom Ježišom, no stále iba jedno z prikázaní. Apoštol Pavel to videl inak. V prečítanom úryvku z Listu Rímskym hovorí, že „*kto miluje, naplnil aj ostatok Božieho zákona*“. Následne to aj zdôvodňuje. Pripomína ako príklad štyri z desiatich Božích prikázaní. Hovorí, že tieto prikázania sú vlastne zhrnuté vo vete: „*Miluj blížneho svojho ako seba samého!*“

My poznáme Desatoro. Väčšina z nás ho vie bez problémov povedať naspamäť. Iste sa snažíme podľa týchto prikázaní aj žiť. Ide o úprimnú snahu naplniť Boží zákon, vyplniť svätú Božiu vôľu. Tieto Božie prikázania sú pre nás dobrými pravidlami života. Apoštol hovorí, že čo je v Božom zákone večne platné, čo určuje správny pomer človeka k človeku, to sa dá zhrnúť v slove LÁSKA. Kto prejavuje lásku ľuďom okolo seba, ten vlastne naplňa znenie Božích prikázaní. A ak by sme v Mojžišovom zákone pátrali po nejakom inom prikázaní, každé sa dá zhrnúť pod túto najväčšiu z kresťanských cností, pod lásku.

(V závere možno poukázať na Kristovu lásku, ako nám ju prejavil, keď opustil slávu v nebesiach; bola by to pripomienka nedávnych vianočných sviatkov a toho, ako sme sa spoločne radovali z Božieho sklonenia sa k nám; vianočná zvesť nás však vedie ďalej: k láske voči ľuďom okolo nás; Vianoce tak môžu istým spôsobom pokračovať.)

Použitá literatúra:

GÁBRIŠ, Karol. *List Rímskym (exegéza)*. SEBF : Bratislava, 1953.

KIŠŠ, Igor. *Etická čítanka pre mládež*. Tranoscius : Liptovský Mikuláš, 2010.

Mgr. Róbert Mišových, zborový farár, CZ
ECAV Pezinok-Grinava (BAS)

Exegéza:

- List bol napísaný pred Petrovou smrťou v rokoch 64 – 65; píše, že „odňatie jeho stánku“ je blízko (2Pt 1, 14).

- Dva hlavné dôvody, ktoré pohli Petra k tomu, aby napísal tento list: **1.** chcel vyjadriť svoju „poslednú vôľu“: kresťania sa mali posmelovať v pravde, ktorú prijali a mali pevne stáť vo viere, zvestovanej cez apoštolov a prorokov, a **2.** vystríha pred falošnými prorokmi, o ktorých hovorí v budúcom čase: pozýva veriacich, aby sa spoliehali na apoštolské svedectvo o Kristovi, ktoré bolo inšpirované Duchom Svätým a podložené očitým svedectvom.

- Rozoberá predovšetkým tému moci a príchodu Krista ako Pána.

- O moci a príchode Krista ako Pána Peter svedčí ako o nepochybnnej realite na základe vlastnej skúsenosti z Hory premenenia.

- Evanjelisti (Mt 17, Mk 9, L 9) opisujú Jána, Jakuba a Petra ako očitých svedkov Ježišovho premenenia na vrchu, keď Mu tvár žiarila sta slnko a rúcho Jeho zbelelo sta svetlo, keď sa stretol s Eliášom a Mojžišom a keď sa k Nemu Boh z nebies priznal slovami, ktoré tu v liste Peter cituje (v evanjeliách sú tieto slová aj s dodatkom „Jeho poslúchajte“).

- Helenistické slovo PAROYSIA (prítomnosť, príchod) sa v biblickom kontexte (predovšetkým u Pavla, tiež u Petra) používa len v súvislosti s druhým príchodom Kristovým.

- Synoptikovia a Ján pre druhý príchod Krista používajú staršie označenie „*deň Pánov*“.

- 2Pt má do činenia s pochybnosťami o parúzii ako druhom príchode Kris-

ta na zem v mesiášskej sláve. Peter ich v liste uisťuje, že posolstvo o parúzii nie je rozprávka (2Pt 1, 16).

- Logos, Daniel Šobr: „*Prvým a základným odkazom je to, že máme byť sýtení Božím slovom a máme zotrvať v apoštolskej pravde evanjelia. Je ľahké nechať sa unášať na vlnách populárnej psychológie a múdrosti ľudí, ktorí prekrúcajú Božie pravdy, ako sa im páči. Falošní učitelia boli aj budú, my sa však máme zakoreniť v pravde Božích výrokov a nedávať na patetické rady samozvaných prorokov.*“

Propozícia:

Spoznávajme Ježiša ako Boha

1. pre správne vlastné zameranie,
2. pre silu nášho (iným k spásu slúžiaceho) svedectva.

Myšlienky ku kázni:

Spoznávajme Ježiša ako Boha:

Peter spolu s inými dvomi učeníkmi mal jedinečný zážitok na Hore premenenia, ktorý mu neustále slúži ako potvrdenie božskosti Ježiša. Vnímam tam Ježiša ako „velebného“, ktorý je súčasťou „nebeskej velebnosti“, z ktorej sa k Nemu priznal silný hlas Boha Otca. Bol očitým svedkom toho, ako prijíma „česť a slávu od Boha Otca“, a tak mal istotu, že Ježiš patrí do sféry a sveta, ktorý vysoko prevyšuje túto zem, ktorý je totožný s velebným božským svetom. Ježiša nazýva Pánom a Kristom, čo je Petrovo vyznanie. Z tejto vlastnej skúsenosti spoznania Ježiša ako Boha mu plynie duchovná stabilita do života.

Situácie, ktoré človeku slúžia ako potvrdenie, že Ježiš je Boh, bývajú rôzne. Naše osobné skúsenosti s Ježišom a spôsoby, za aké Ho vnímame ako súčasť nebeských božských sfér, sú veľmi individuálnou záležitosťou. Pri tom sú však veľmi

dôležité a pre duchovnú stabilitu nevyhnutné. Využívajme možnosti osobného zažívania Ježiša ako Boha. Kde, kedy, ako sa toto dnes dá? Peter nás usmerňuje na apoštolské učenie. Dnes môžeme priamo mať Bibliu v ruke. Tiež môžeme počúvať správnych „vykladačov“. Ako spoznám správneho „vykladača“, pravého apoštola? Odvolať sa na evanjeliový text na 5. nedeľu po Zjavení z Mk 9, 38 – 41: „*Cudzí vyháňač démonov*“. Pravosť apoštola poznáme podľa výsledkov práce.

1. pre správne vlastné zameranie
Keď vieme s istotou, že Ježiš je Kristus a Pán, potom budeme mať správne zameranie.

Ježiš sám nám pomáha k tomu, aby sme sa dopracovali k takej stabilne vnútornej istote. Na Petrovom príbehu je to veľmi dobre pozorovateľné: Peter vyznáva: „*Ty si Kristus*“ – Ježiš ho berie so sebou na Horu premenenia. Potom Peter zapiera Krista: „*Nepoznám ho*“ – Ježiš (nezavrhne ho) mu kladie otázky o láske, dáva mu šancu premyslieť si veci. Peter vyznáva lásku a dostáva poverenie: „*Pas moje ovečky*“ – dostáva Ducha Svätého: zvestuje, cestuje, zakladá zbory, píše, svedčí – je užitočný Bohu aj ľuďom a na konci umiera vo viere.

Ježišova moc a Jeho príchod sú hlavným Petrovým zameraním a najdôležitejšou témou Petrovej zvesti. Moc obete Krista pre silu Jeho božskej lásky je to, čo mu dáva jasný obraz o budúcnosti. V tej budúcnosti vidí ako najdôležitejšiu skutočnosť parúziu. Druhý príchod Krista v moci a sláve bude veľkým dňom Pánovým – zvesť ako výstraha a zvesť ako povzbudenie, dodanie sily k trpezlivosti. Na týchto témach – moc a parúzia Krista – Peter stavia vlastný život aj zvesť.

2. pre silu nášho (iným k spásu slúžiaceho) svedectva

Nedeľa Deviatnik

Text: 1K 9, 24 – 27

Kto si založí život na skutočnosti moci a parúzie Krista, ten dokáže svedčiť iným k spásu. Aj Boží svedok je len človek, má svoje slabé chvíľky, kláti sa – ak sa v ňom kláti viera v moc a parúziu. Kto však má vlastnú skúsenosť s Kristom, vždy sa na ňu môže odvolať ako na najpresvedčivejší dôkaz. Môžeme sa odvolávať aj na skúsenosti apoštolov. Veríme, že tvorba biblického kánonu bola riadená Duchom Božím a že všetky slová v Biblii sú inšpirované Duchom. Dôkazy Písma môžeme predkladať ako neomylné.

Máme spolupracovníkov, ktorí robia to isté čo my. V epištolickom texte F 4, 1 – 3 Pavel vypočítava mená niektorých svojich pomocníkov – spolupracovníkov (Syzygos – druh, ktorý spolu ťahá jarmo) – a môžu to robiť i na iný spôsob (Evodia a Syntycha mali rôzne názory), ale v Pánovi máme byť jednomyselní – veď vieme, v akej láske spočíva moc Kristova a rovnako čakáme Jeho druhý príchod. Naše svedectvo má silu, ak je v ňom vždy predovšetkým jasná podstata: Spasiteľ Kristus príde! Vonkajší obal, v ktorom podávame toto svedectvo, môže, smie a podľa potreby aj má byť rôzny: aby si ho rád zobral a rozbalil každý. V tom obale však musí nájsť petrovské tvrdenie: „Mocný prichádzajúci Kristus je Pán – ja som sa o tom presvedčil na vlastné oči, tak vám o tom svedčím.“

Pán nech nám sám pomôže k tomu, aby naše svedecké slovo vzbudilo v počúvajúcich, dokonca aj v pochybujúcich túžbu, aby aj oni pobudli s Kristom na svätom vrchu a presvedčili sa na vlastné oči, že nesledujeme vymyslené báje.

Mgr. Oľina Kolar, zborová farárka, CZ
ECAV Horné Zelenice (BAS)

Exegetické poznámky:

Verš 24: V korintskom cirkevnom zbore boli mnohí kresťania, pôvodne vyznávajúci pohanské kultu. Pavel preto používa konkrétny príklad, obyvateľom Korintu dobre známy. Každé tri roky sa neďaleko mesta konali veľkolepé verejné športové hry (tzv. isthmické), ktoré priťahovali pozornosť širokých vrstiev. Nezriedka sa na nich osobne zúčastňovali aj rímski cisári a víťazi hier v jednotlivých disciplínach boli okrem ovenčenia vavrínom vyhlasovaní za nesmrteľných.

Verš 25: Pretekári v korintských hrách súťažili v rozličných disciplínach (beh, zápasenie a i.), ale všetci sa museli podrobiť veľmi prísny m pravidlám nielen počas pretekov, ale aj mimo nich – v celej životospráve. Týkali sa okrem stravovania všetkých oblastí života, v ktorých mali bežní ľudia osobnú slobodu. Tejto slobody sa grécki športovci vzdávali, aby získali vavrínový veniec alebo olivovú ratolesť, ktoré po krátkom čase zvädli. Kresťan má však pred očami nikdy nevädnujúci veniec večného života s Ježišom Kristom a získaniu tejto odmeny má podriaadiť celý život.

Verš 26: „bežať na neisto“ môže znamenať beh bez divákov, pri ktorom nejde o získanie skutočnej ceny, alebo beh človeka, ktorý nevie presne, akú trať beží, a preto ani nemôže nasadiť svoje plné sily.

„rozrážať vzduch“ je symbolický obraz zápasníka, ktorý len skúša údery bez skutočného protivníka, alebo toho, kto protivníka netrafi a jeho nasadenie vyjde nazmar.

Verš 27: Aby Pavlovo úsilie pri šírení evanjelia nebolo zbytočné, musí zápasiť okrem

ľudských protivníkov aj s vlastným telom, ktoré predstavuje hriešnu ľudskú prirodzenosť (por. R 8, 12n), teda nielen vlastnú zmyslovú podstatu, ale všetky zlé myšlienky a žiadosti srdca. To neznamená nenávisť k telu, ale jeho podrobenie (doslovne k otrockej službe) v prospech evanjelia. Ak by v tomto zápase apoštol zlyhával, bola by jeho zvesť neúčinná a znehodnotená.

Propozícia:

Evanjelium nás pozýva k zápasu viery:

1. Ježiš Kristus nám dá víťazstvo,
2. ak s Ním vytrváme do konca.

Náčrt kázne:

Medzi najznámejších a najobdivovanejších ľudí v súčasnosti patria úspešní športovci. Na prvý pohľad majú všetko, po čom túžia ľudia dnešnej doby: slávu, popularitu, atraktívny výzor, peniaze... Málokto však tuší, že úspech známych športovcov má aj svoju odvrátenú stránku. Nie je ľahké predstaviť si, koľko námahy, odriekania a obetí museli vynaložiť predtým, ako sa dostali medzi svetovú špičku vo svojej disciplíne.

Veľká zmena v ich živote nastáva pri skončení aktívnej kariéry, keď mnohí v krátkom čase, ešte v mladom veku, prichádzajú o väčšinu z toho, čo im ostatní závideli. Nie sú zriedkavé ani prípady, keď z výslunia úspechu padajú na dno spoločnosti a stávajú sa obeťami rôznych závislostí, lebo nie sú pripravení na život obyčajného človeka. Preto nás môže prekvapiť, že apoštol Pavel prirovnáva život kresťana k dráhe vrcholového športovca, ako boli v jeho dobe účastníci tzv. isthmických hier neďaleko mesta Korint. Tie boli vtedy podobne populárne, ako sú dnes olympijské. Možno si položíme otázku, ako sa dá jeho prirovnanie dať do súladu s reformačným učením, že človek získava spasenie a več-

ný život bez vlastných zásluh, iba na základe Božej milosti prijatej vierou v Ježiša Krista. Veď športovec získava umiestnenie iba na základe svojho výkonu, ktorý je odrazom jeho tréningového snaženia.

Ide o to, že pravdu o spasení Božou milosťou bez zásluhy človeka pozná aj náš starý nepriateľ – pokušiteľ. Snaží sa nás presvedčiť, že po prijatí Božej milosti už nemusíme zápasiť o svoju záchranu, ale môžeme len odpočívať a tešiť sa z toho, čo sme dostali. No Božie slovo jasne hovorí, že život viery je spojený so zápasom o víťazstvo – od počiatku do konca. Áno, **evanjelium nás pozýva k zápasu viery.** Je to zápas, ktorý nestačí iba začať, ale je nevyhnutné vytrvať až do cieľa. Najmä v Novej zmluve nachádzame množstvo prirovnaní života kresťana zo športovej oblasti: „*Preto, moji milovaní, utekajte pred modloslužobníctvom!*“ (1K 10, 14); „*Zložme všetko, čo nám je na ťarchu, i hriech, ktorý nás tak ľahko obkľučuje, a budme vytrvalí v zápase, ktorý máme pred sebou.*“ (Žid 12, 1); „*Isteže preto sa unívame a zápasíme, lebo máme nádej v živom Bohu.*“ (1Tim 4, 10). Samozrejme, to neznamená, že si máme spasenie vyslúžiť vlastným úsilím. Vyslobodenie od hriechu a večnej smrti je darom Božej milosti. Tento dar však nestačí len pasívne prijať. Spomeňme si na služobníka, ktorý dostal od svojho Pána jednu hrivnu, ktorú nezúročil, ale zakopal – nakoniec prišiel aj o to, čo mal. Preto sme povolaní prijímať spasenie, a zároveň vytrvalo zápasiť, aby sme ho nestratili – lebo pokušiteľ urobí všetko preto, aby nás oň pripravil.

1. Evanjelium nás pozýva k zápasu viery: Ježiš Kristus nám dá víťazstvo. V starovekých športových hrách získaval cenu za víťazstvo iba jeden – ten najlepší. Ten, ktorý predbehol všetkých ostatných, kto vynaložil najviac úsilia v príprave a najväčšie

nasadenie síl v súťaži. Avšak v zápase viery môžu byť víťazmi všetci – aj tí, ktorí v ľudskej perspektíve všetko prehrali (zločinec na kríži). Evanjelium by nebolo dobrou správou, ak by jeho výsledok záležal na našich ľudských schopnostiach. Ten najťažší zápas by nedokázal víťazne vybojovať nikto z ľudí. Nad diablom a večnou smrťou mohol zvíťaziť iba Ten, ktorý „mal podobu Božiu a svoju rovnosť s Bohom nepokladal za lúpež, ale vzdal sa hodnosti, vzal na seba podobu služobníka...“ (por. F 2, 5nn). Zvíťaziť mohol iba Ten, ktorý nebojoval ľudskými zbraňami, ale mocou Božieho slova a Ducha Svätého. Preto môžeme aj my radostne vyznávať spolu s apoštolom Pavlom (1K 15, 57): „*Ale vďaka Bohu, ktorý nám dal víťazstvo v našom Pánovi Ježišovi Kristovi*“

2. Evanjelium nás pozýva k zápasu viery: Ježiš Kristus nám dá víťazstvo, ak s Ním vytrváme do konca. Odmena za víťazstvo sa však odovzdáva až v cieľi a získať ju môžu iba tí, ktorí bežia podobne ako pretekári, čo chcú zvíťaziť v športovej súťaži. Najlepšie bežať však môže iba ten atlét, ktorý prispôbi celý život cieľu, ktorý chce dosiahnuť. Pre športový úspech je dôležitý nielen intenzívny tréning, ale i správna životospráva. Aj ten najväčší športový talent a maximálne tréningové úsilie možno premárniť nevhodným spôsobom života.

Podobne to platí i v zápase viery. Aj v ňom možno zlyhať a stratiť odmenu večného života – ak by sme si mysleli, že stačí viery vyznávať ústami a v živote sa možno riadiť vzorom tohto sveta. Pred týmto nebezpečenstvom varuje apoštol Pavel svojho duchovného syna Timotea (1Tim 1, 18 – 19): „*aby si bojoval výborný boj, majúci vieru a dobré svedomie, ktoré niektorí zavrhli a stroskotali vo viere.*“ Mnohí kresťania v Korinte sa domnievali, že po prijatí

spasenia môžu pokračovať v doterajšom, „korintskom“ spôsobe života, ktorý bol známy svojou nemorálnosťou (por. 1K 5 – 6). Pre nás však má platiť apoštolova výzva: „*Ty však, človeče Boží, pred takými-to vecami utekaj a snaž sa spravodlivosťou, pobožnosťou, vierou, láskou, trpezlivosťou, krotkosťou. Bojuj dobrý boj viery, dosahuj večný život, do ktorého si bol povoláný, a pred mnohými svedkami vyznal si dobré vyznanie.*“ (1Tim 6, 11 – 12).

Použitá literatúra:

CALVIN, John. *Commentary on 1. Corinthians*. Dostupné na: http://www.ccel.org/study/1_Corinthians_9.

HODGES, Charles. *An Exposition of I. Corinthians*. Books for The Ages, Albany, OR USA. Dostupné na: http://www.ntgreekstudies.com/uploads/2/7/5/5/2755694/1_corinthians_-_hodge.pdf

Mgr. Kristián Kostecký, námestný farár,
CZ ECAV Trnava (BAS)

24. február

Nedeľa po Deviatniku

Text: 2K 11, 21 – 30

Exegéza:

V posledných kapitolách Druhého listu Korintským rieši apoštol Pavel spochybňovanie evanjelia. Často sa to dialo (a deje) tým, že je spochybňovaná osoba, ktorá toto evanjelium zvestuje. O Pavlovi hovorili, že je odvážny, len keď je ďaleko, ale keď je osobne prítomný, je slabý; že je nevýrečný; že je nerozumný. Pavel sa bráni nie preto, aby obhajoval svoju osobu, ale aby bránil

zvesť evanjelia, aby to, čo zvestuje, nebolo jeho osobou dehonestované a znevažované.

Pavel varuje adresátov pred tými, ktorí odporúčajú sami seba. Ukazuje, že mu nechýba nič z toho, čím sa chvália falošní apoštoli – okrem vychvaľovania sa. Mohol by sa chváliť a chváli sa všetkými znakmi autentického apoštolstva, ale upozorňuje, že je to „ako z nerozumu“. Usvedčuje tak tzv. veľpoštolov, že ich chvála ich neopravňuje k tomu, aby ním pohrdali.

Otázka celistvosti listu nie je pre kázeň rozhodujúca.

Ku kázni:

Hovorí sa, že samochvála smrdí – ale nemusí to tak byť vždy. Keď treba vyhodnotiť určité obdobie života alebo práce, je dobré, keď sa nehráme na „skromníka“ a dokážeme reálne vidieť aj kladné stránky: to, čo sa podarilo, čo sme zvládli, na čom sme sa podieľali. Pravda však je, že väčšinou, keď niekto rozpráva o sebe, o svojich kvalitách, o svojich úspechoch, buď si potrebuje niečo dokazovať, alebo sa cíti nedocenený ostatnými, alebo je „narcis“ a túži vynikať nad ostatnými. A, úprimne povedané, ani sa to nepočúva dobre a v blízkosti takého človeka sa necítíme príjemne.

Preto nás tieto Pavlove slová môžu prekvapiť. V uvedených veršoch – a nielen v nich – sa apoštol Pavel vychvaľuje, aký je úžasný, čo všetko robí, koľko si musí vytrpieť, a predsa všetko znáša. Dokonca naznačuje – a miestami doslova tvrdí, že je lepší ako ostatní. Hovorí, že sa „viac napracoval ako ostatní“, „viac trpel vo väzení“ ako iní, a potom nasleduje jeho dlhý zoznam toho, čo všetko podstúpil a vytrpel pre evanjelium, a k tomu má ešte „nával starostí o všetky cirkevné zbory“, ako keby bol jediný apoštol na svete a jediný

Kristov služobník. To nám nezapadá do predstavy, akú sme si o apoštolovi Pavlovi vytvorili.

Nechcem Pavla nekriticky brániť: mal svoje nedostatky, a tie tiež treba vidieť. Biblia je úžasná kniha, ktorá nerobí z ľudí idoly. Ani jedna z biblických postáv nie je idealizovaná, prikrášená, retušovaná. Ale zároveň ani nie je žiadna z postáv dehonestovaná.

V tomto konkrétnom prípade bol Pavel do istej miery „vyprovokovaný“ situáciou v korintskom zbore. Objavili sa tam aj iní apoštoli s inou zvesťou, s iným posolstvom, ktorí kritikou na adresu apoštola Pavla chceli posilniť svoje pozície. Je to stará taktika – nie je to žiadny novodobý fenomén, že kritikou, očierňovaním, ohováraním, dehonestovaním znižujem dôveryhodnosť toho druhého a sám sa staviam do lepšieho svetla. Problém je, že tu nejde len o Pavla. Tu ide aj o to – a predovšetkým o to, čo hlásal: ide o evanjelium, o zvesť o Kristovi. Ak sa dehonestovaním osoby apoštola Pavla stáva evanjelium Ježiša Krista nedôveryhodným, má to doslova katastrofálne dôsledky pre ostatných ľudí: lebo evanjelium – to je otázka spásy. Keď bulvár píše o súčasných celebritách, môže mi to byť jedno, pretože sa ma to netýka. Netýka sa ma ich život a v prevažnej väčšine ani ich posolstvo – v priebehu niekoľkých hodín, ba dokonca minút to môžem pustiť z hlavy. Ale evanjelium Ježiša Krista – to je otázka môjho života alebo smrti. Preto je Pavlova obrana svojej osoby a jeho poukazovanie na svoje „kvality“ na mieste. Nanajvýš by sme mohli špekulovať nad tým, že to mohol napísať aj inak.

No neplatí to len o Pavlovi, platí to o každom jednom z nás. Je dôležité, ako nás, kresťanov, vidia ľudia okolo nás. Nie kvôli nejakému morálnemu profilu, ale preto,

Predpôstna nedela

Text: 1K 13

lebo náš život je svedectvom o našej viere, svedectvom o Ježišovi Kristovi. Ako vidia a vnímajú ľudia nás, tak vidia a vnímajú Ježiša Krista. Ak hovoríme o láske, ale nežijeme v nej, ak hovoríme o pokoji, ale netvoríme ho, ak hovoríme o nádeji, ale nie sme ňou naplnení, ak hovoríme o radosť, ale naše srdcia sú temné, tak sa ľudia odvrátia nie od nás, ale od Ježiša Krista. Prinášanie evanjelia a služby lásky sa deje cez nás.

Počas druhej svetovej vojny bola počas náletov doslova zmetená jedna dedinka. Medzi „obetami“ bol aj farský kostol. Socha Krista vedľa kostola prišla o ruky aj nohy. Po vojne sa ľudia rozhodli, že kostol opravia, dohodli sa však, že sochu opravovať nebudú. Pod kríž potom zavesili tabuľku, na ktorej bolo napísané: „*Už nemám ruky ani nohy. Odteraz buďte vy mojim rukami aj nohami a prinášajte úľavu a uzdravenie zranenému svetu.*“ My máme byť Jeho rukami a nohami v dnešnom svete. Spolieha sa na nás a posilňuje nás našou vzájomnou podporou na ceste skúšok a bolestí, ktoré nevyhnutne prichádzajú do našich životov, ako je napríklad strata niekoho drahého, opustenosť, choroba, nezamestnanosť...

Toto je naša úloha: v každej dobe, v každom prostredí byť svedectvom Božej lásky. „*Nech tak svieta vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je v nebesiach!*“ (ekumenický preklad)

Použitá literatúra:

POKORNÝ, Petr. *Literárni a teologický úvod do Nového zákona.*

FEEHAN, James A. *Bůh ukrytý v příbězích.* Karmelitánské nakladatelství, 2002.

Mgr. Jan Oslík, zborový farár,
CZ ECAV Modra (BAS)

Exegéza biblického textu:

Pavel píše tieto slová do cirkevného zboru v Korinte, kde boli mnohé charizmy, ale kde chýbala láska a nastali spory. V zbore boli mnohí ľudia pyšní na svoje obdarovania. Sebestvo a pýcha sa stávali skazou pre duchovné zdravie zboru. A preto kapitole o láske predchádza kapitola o duchovných daroch. Hovoria nám o tom najmä verše 1K 12, 8 – 19. V liste apoštol venoval pozornosť hovoreniu jazykmi, prorockým darom, poznaniu (1K 8, 1, 14, 1n), viere, ale v 13. kapitole zdôraznil, že nič nemôže existovať bez lásky. Láska je najväčší Boží dar. Má svoje ukotvenie u Boha (1J 4, 7). No 13. kapitolou sa náhle mení štýl reči, hoci sa v nej odrážajú aj predchádzajúce myšlienky. Celá kapitola hovorí o láske (agapé).

Verše 1 – 3: Začínajú sa slovami: „*A čo by som... a lásky by som nemal...*“ – bez lásky nič nemá zmysel.

Verš 4: Nasleduje opis lásky, ktorá je vyjadrená pozitívnymi znakmi a tiež tým, s čím nemôže byť spojená, čo nečiní. Napokon opis graduje tým, čo láska činí (teší sa s pravdou, všetko znáša, všetko pretrpí...). Láska je teda konkrétny čin, je v texte nielen opísaná, ale aj personifikovaná.

Verše 8 – 13: Zatiaľ čo všetko ostatné je pominuteľné, ona nikdy neprestane. Vo veršoch 8 – 13 sa apoštol vracia k duchovným darom, z ktorých vychádzal. Chce ukázať, že všetky duchovné dary sú pominuteľné, ony sú predstavené len ako čiastočné, ako predstupeň večnosti. V závere používa obraz dieťaťa, ktoré zmyšľa detsky, nevie všetko vyjadriť, ale cíti lásku,

a na to nadväzuje konštatovanie, že aj my najprv poznávame čiastočne, ale potom poznáme tak, ako poznal Boh. Najprv vidíme len hmlisté obrazy akoby v zrkadle, ale potom tvárou v tvár.

Aj v poslednom, 13. verši je láska nad všetko vyvyšená. Vo večnosti stratí zmysel viera, proroctvá, jazyky, ale predovšetkým budeme účastní lásky. V tejto láske bude aj poznanie Boha, ktoré však nepovedie k namyslenosti, ako to môže byť tu, bez lásky (1K 8, 1). Láska prevyšuje poznanie (Ef 3,19). Túto lásku nám zjavil a dokázal Ježiš Kristus (J 15, 13).

Propozícia:

Hľadme na lásku Božiu, ktorú prejavuje Ježiš Kristus!

1. Bez lásky nie sme nič.
2. S láskou máme všetko.

Náčrt kázne:

Predpôstna nedela predznamenáva nasledujúce pôstne obdobie. Budeme sa sústreďovať na lásku Pána Ježiša Krista, ktorá sa prejavuje v mnohom súcite, uzdravovaní, odpúšťaní hriechov a vyvrcholí až obeťou na golgotskom kríži.

Dnešné starocirkevné evanjelium nám pripomína: „Ajhľa, vstupujeme do Jeruzalema, a splní sa všetko o Synovi človeka, čo napísali proroci. Lebo vydajú ho pohanom, budú sa Mu posmievať, a potupia Ho, budú plávať na Neho a zbičujú Ho i zabijú, ale On na tretí deň vstane z mŕtvych...“ (Mt 18, 31n)

Pán Ježiš Kristus nám prejavil veľkú lásku, ako je opísaná aj v kázňovom texte. On nenakladá s nami podľa našich hriechov (Ž 103, 10). On nám zhovieva, lebo čaká na naše pokánie (2Pt 3, 9). On nás svojou dobrotou chce viesť k pokániu (R 2, 4), len aby sme tieto Božie dary a dobrotu videli a vážili si ju.

Jeho láska nám nechce ublížiť, ukrivdiť. Ježiš nikdy nekonal sebecky. Prišiel všetkých zachraňovať. Chce, aby boli všetci spasení (1Tim 2, 4). Ak sa hnevá, je za tým zase len Jeho láska. Ježišova láska nám odhaľuje pravdu o nás, ide na kríž, berie na seba naše hriechy. On všetko znáša, všetko pretrpí preto, aby my sme boli ospravedlnení a mali nádej večného života. On svoju spravodlivosť urobil mojou a moje hriechy zase svojimi (Luther).

1. Apoštol hovorí, že bez lásky sú zbytočné aj všetky ostatné dary a poznanie. Bez lásky nič nie je, ani hovorenie jazykmi, ani zvesť Božieho slova. Dieťa nepotrebuje veľa slov, nerozumie všetkému, hlavné je, aby pociťovalo lásku. Aj z cirkevnej praxe vieme, že sa môžeme v chráme aj rozdať, aj všetko možné skúšať na prítiahnutie človeka, nezískame ho, ak nepocíti našu úprimnú lásku a záujem o neho. Budeme ako zvon, ktorý síce zvoní do chrámu, ale stále je to len chladný kov. Podobné myšlienky o láske pochádzajú od Lao-Ce -ho, ktorý hovorí, ako jej nedostatok zle vplýva na iné cnosti:

Povinnosť bez lásky nás robí mrzutými.

Zodpovednosť bez lásky nás robí bezohľadnými.

Spravodlivosť bez lásky nás robí tvrdými.

Pravda bez lásky nás robí kritickými.

Výchova bez lásky nás robí rozporuplnými.

Šikovnosť bez lásky nás robí špekulantmi.

Láskavosť bez lásky nás robí pokryteckými.

Poriadok bez lásky nás robí malichernými.

Vedomosti bez lásky nás robia neústupnými.

Moc bez lásky nás robí násilníkymi.

Česť bez lásky nás robí pyšnými.

Vlastníctvo bez lásky nás robí lakomými.

Viera v čokoľvek bez lásky nás robí fanatickými.

2. Ak však spoznávame, cítime Božiu lásku, s ňou prichádza život. Aj novodobí

vedci dokazujú, ako láska pozitívne pôsobí, odbúrava stres a zlosť a dodáva chuť do života.

Čím viac budeme spoznávať Boha, tým viac budeme spoznávať Jeho lásku. Pohľadom na Neho budeme odhaľovať naše nepravosti, chyby a budeme tým viac vďační za Božiu lásku a milosť.

Vďaka Jeho láske máme aj večný život. Láska bude aj vo večnosti. Tam uvidíme Boha tvárou v tvár, a predovšetkým budeme vidieť a cítiť Jeho lásku, ktorá nikdy neprestane.

„A my sme poznali a uverili v lásku, ktorú má Boh k nám. Boh je láska, a kto zostáva v láske, zostáva v Bohu a Boh zostáva v ňom.“ (1J 4, 16)

Použitá literatúra:

STANGE, Erich. *Die Korinther Briefe*. Evangelische Verlagsanstalt : Berlin, 1951. Služba slova č. 1, 2010.

*ThDr. Branislav Dolinský, zborový farár,
CZ ECAV Piešťany (BAS)*

10. marec

1. pôstna nedela

Text: 2K 6, 1 – 10

Exegetické poznámky:

Verš 1: Brať milosť Božiu nadarmo by sa dalo preložiť aj ako odvrhnúť posolstvo. Ľudia počuli Božie posolstvo, ale nepripustili, aby ovplyvnilo ich slová a činy. Ako často k nám príde Božie slovo nadarmo?

Verš 2: Pán Boh prišiel a ponúka spásu všetkým ľuďom. Niekedy ľudia rozhodnutie prísť za Kristom odkladajú. Lepšia príležitosť, ako prijať Božie odpustenie práve teraz, už nie je. Je čas, aby sme k Pánu

Bohu prišli, nedajme sa ničím odradiť.

Verše 3 – 4: Každý deň nás pozorujú iní ľudia – aj tí, čo Pána hľadajú. Nebránia naše skutky niekomu prísť k Bohu? Nedopustme, aby naša ľahostajnosť alebo nedisciplinované konanie poslúžili niekomu ako zámienka k nevere.

Verše 8 – 10: Pavel stál verne pri Bohu – či ho ľudia chválili, alebo hanili. Aj v tých najťažších podmienkach zostal radostný a v nádeji. Nenechajme sa ovládať okolnosťami alebo očakávaním iných ľudí. Stojme pevne vo viere v Boha. Stojme verne v Jeho službe a nepripustme žiadne kompromisy, čo sa týka normy Božieho slova, evanjelia.

Propozícia:

Budme verní v Pánovej službe.

Nedajme sa odradiť útokmi diabla. Budme príkladom viery pre iných.

Ku kázni:

Sme na začiatku pôstneho obdobia a uvedomujeme si, že tam, kde dochádza k prehodnocovaniu života v Bohu, kde dochádza k rozhodnutiu k ďalšej službe Bohu, novým nápadom a ich realizácii – k pôstu, tam sú útoky diabla. Tam dochádza k pokušeniam. Spomeňme si na Pána Ježiša na púšti na začiatku Jeho verejného pôsobenia. To, o čo ide diabľovi, je, aby sme Božie slovo nepotrebovali, aby prichádzalo k nám nadarmo, aby ľudia deň spásy odkladali.

Veriaci človek žije v odriekaní sa bezbožnosti, hriechnych myšlienok a ponúk tohto sveta. Dá sa povedať, že žije týmto spôsobom vo svojom osobnom pôste, ktorý uskutočňuje každý deň.

Plaziac sa stáročiami, had šepká svoje nádejne vyzerajúce sľuby, zvádza, klame, pokúša a popudzuje mužov a ženy, aby zavrhl Boha a nasledovali jeho. Diablových

poslov je mnoho, ktorí prenikajú aj dnes do cirkvi. Podvody nemajú konca. Náš svet je plný kultov a siekt, ideológií, ktoré o sebe tvrdia, že sú cestou k Bohu.

Apoštol Pavel venoval celý svoj život tomu, aby privádzal ľudí k pravému poslaniu o Bohu, celý svoj život zasvätil šíreniu evanjelia o spáse v Kristovi.

Apoštol opisuje svoju službu korintským kresťanom i nám. Pri tomto opise hovorí, že služobník Boha má počítať s tým, že nebude pochopený, že bude protivenstvo, že bude i nepriateľstvo, že nebude prijatý a ľudia sa budú aj vysmievať.

Zvestovať evanjelium je náročné aj dnes. Bez námahy to nepôjde. Apoštol pri svojej službe Bohu zažil všeličo. Spomína, že vo všetkom sa predstavujeme ako Boží služobníci v mnohej trepezlivosti, súženiach, nedostatkoch, úzkostiach, ranách, väzeniach, nepokojoch, námahách, bdeniach, pôstoch, čistote, známosti, zhovievavosti, dobrote, Duchu Svätom, nepokrytekej láske, slove pravdy, moci Božej, sláve aj potupe, zlej i dobrej povesti; ako zvodcovia, a predsa pravdiví, ako neznámi, a predsa dobre známi.

Apoštol zažil pri svojej službe mnoho biedy, chudoby, mnoho sporov, rôzne starosti, a predsa sa pri ňom Pán mocne dokázal. To je jeho svedectvo. Týmto povzbudzuje i nás. Dokáže sa aj pri nás. Boh robil mocné divy ako pri zvestovaní a nesení evanjelia, tak aj pri samotnom apoštolovi. Posilňoval ho v službe cirkevným zborom. Všetko, čo robíme pre Pána, má zmysel. Z malej myšlienky od Neho sú veľké veci a pri tom si používa nás. Mali by sme na to myslieť aj v službe v našich cirkevných zboroch. Povzbudzovať ľudí, ktorí chodia i nechodia do chrámu. Pán nám ich všetkých zveril. On žehná naše práce i v hospodárskom smerovaní. Boh žehná, ak sú v Jeho vôli, aj príliš odvážne nápady. Aj vtedy, keď niet peňazí.

Nedajme sa odradiť a ako Boží služobníci stojme verne v Jeho službe.

Bojujme s pokušeniami. Tie môžu prísť v akejkol'vek podobe. Môžu prísť nielen na neveriacich, ale i na veriacich. Aj v pokušeniach sa však zachovajme tak, aby sme nedali niekomu príčinu k nevere. Ako veriaci si strážme aj svoje myslenie, aj slová, aj skutky. Aj to je náš pôst. Hodnotíme svoje životy podľa Božieho slova. A nepripodobňujeme sa tomuto svetu, ale premeňme sa obnovením mysle, aby sme rozsudzovali, čo je vôľa Božia, totiž, čo je dobré, milé a dokonalé.

Použitá literatúra:

Nový zákon – Biblia s aplikáciami pre život.

ThDr. Andrea Lukačovská, zborová farárka, CZ ECAV Sládkovičovo (BAS)

17. marec

2. pôstna nedeľa

Text: Žid 12, 1 – 6

Exegéza:

List Židom bol napísaný predovšetkým židovským kresťanom, ktorí prechádzali rôznym prenasledovaním a protivenstvami. Autor sa snaží posilniť ich vieru v Ježiša Krista tým, že vysvetľuje zvrchovanosť a definitívnu platnosť Božieho zjavenia a vykúpenia, ktoré je jedine v Ježišovi Kristovi. Ukazuje, že Božia záchrana a zákony Starej zmluvy sa naplnili príchodom Pána Ježiša.

Vyzýva čitateľov, aby boli vytrvalí vo viere, v utrpení, lebo to vedie k záchrane a posväteniu.

Text výstižne korešponduje s témou 2. pôstnej nedele „Zápas o posvätenie“.

Propozícia:

Mechanizmus víťazstva v živote.

Nehľad na seba.

Všímaj si život Pána Ježiša.

Božia výchova posväcuje.

Poznámky a myšlienky ku kázni:

- Zložiť ťažkosť – ťažkosti, vyplývajúce z nášho tela, hľadáme na seba a na svoju silu či slabosť – obavy o veci tohto sveta, o postavenie o budúcnosť, uznanie či zabezpečenie.

- Najväčšou a prvou ťažkosťou človeka je však hriech. Zakrýva nám oči, klame nám o našej identite Božieho dieťaťa, projektuje pred oči inú realitu, aká naozaj je, zastiera pravdu.

- Kresťania – nováčikovia vo viere (ale aj dlhoroční) uveria falošnej predstave, že ich život vzhľadom na ich chyby a zlyhania nekorešponduje s ich vierou či so slovným vyznaním, v koho uverili, a zmalomyselnejú.

- Ako zložiť ťažkosti, hriech? K tomu nám má pomôcť zástup, oblak svedkov z 11. kapitoly. Príklad iných ľudí nám pomáha prestať sa pozeráť na seba, na svoju slabosť, na svoje zlyhanie, ale nasledovať ich príklad, hľadiť na Krista.

- Svedkovia viery tiež udávajú správny smer života kresťana. Nie je to mainstream, ale je to „Boží prúd“, zástup ľudí bežiacich od smrti ku skutočnému životu.

- Na ceste sa i svedkovia viery stretávali s ťažkosťami, so zlyhaniami, s pádmi, ale napokon z milosti Božej, hľadiac na Boha celým srdcom, zvíťazili a prišli do cieľa. Preto tvoria zástup svedkov.

- Aj my ako kresťania sa môžeme stať pre iných ľudí svedkami viery. Budú pozeráť na nás ľudia z nášho okolia, ďalšie generácie, príbuzní, priatelia, ako sme prežili svoj život. Nezabúdajme na to, že sme neraz jedinou Bibliou, ktorú ľudia okolo nás čítajú.

- Tento zápas, beh závisí od vytrvalosti a trpezlivosti. Obsahuje aj etapové krízy, ale s tým náš Pán počíta, tréner Ježiš je na trati s nami. Jeho úloha je nezastupiteľná: povzbudzuje nás, aby sme hľadeli na Neho, dôverovali Mu, verili aj v nemožné: že úspešne dobehneme do cieľa.

- Povzbudenie pre kresťana: Hľadte na Ježiša, pôvodcu a dokonávateľa viery. Pán Ježiš Kristus nie je iba objekt viery, ale je aj autor, dôvod našej viery.

- Dokončieva našu vieru: plní všetky sľuby, lebo sám splnil zákon a proroctvá, a tak naplní všetky sľuby, ktoré povedal v evanjeliách.

- Kresťan musí hľadiť na Ježišov príklad a stále si Ho dávať pred oči. ... ako Pán Ježiš bol poslušný Otcovi až do smrti na kríži (Fil 2, 6b – 8). Jeho miesto je po pravici Otca v nebi. A to je miesto, ktoré šiel pripraviť aj nám.

- Hľadiť na Krista, hľadať záchranu a motiváciu inde ako pri Jeho kríži, sa nedá. Kto odmieta kríž Ježiša Krista aj svoj kríž, keď nejde po Jeho ceste, nebude zachránený. Jeho trpezlivosť a utrpenie ďaleko presiahli všetky naše utrpenia, a preto je pre nás najlepším vzorom.

- Pohľad na Kristov život nám dáva silu vidieť za horizont ťažkostí, dáva nám schopnosť vidieť náš život v kontexte Ježišovho života (2K 1, 3 – 7).

- L 13, 27: „Kto ide za mnou a nenesie svoj kríž, nemôže mi byť učeníkom.“

- Niekedy sa kresťania snažia svoj život sami morálne vylepšiť, zlepšiť sa v konaní dobrých skutkov, myslia si, že je to to isté, ako konať vierou. No Ježiš nechce, aby sme svoj život žili sami, bez Jeho pomoci, z vlastných síl. Je napísané, že čo nie je z viery, je hriech. Preto Ježiš počíta s tým, že budeme vždy hľadiť na Neho a prijímať od Neho Jeho silu pre náš život.

- 4. verš: Dôvodom, prečo kresťan nie je dokonalý a nutne potrebuje Pána Ježiša Krista, je hriech. Stále sme sa ešte úplne nesprotivili hriechu. Inak povedané, dokonale sme nezomreli hriechu, má nad nami istú moc.

- Božia výchova je však láskavá. Vysvetľuje, prečo náš zápas je občas slabý a chabý: nie sme v stave, na úrovni, aby sme hriech totálne zo srdca nenávideli. Pán Boh to vie a vo výroku apoštola je okrem tohto konštatovania pre nás ukrytý aj návod: musíme sa snažiť nenávidieť hriech totálne! Z celého srdca! V boji s hriechom sme nemuseli „preliať krv“, až sa to stane, to nás totálne presvedčí, že ideme po správnej ceste. Inak povedané: ešte príliš milujeme hriech, nemáme v krvi ísť proti hriechu v našom živote do tých najtuhších bojov.

- 5. verš: Zabudli, že je to jeden z dôvodov, prečo prichádzajú skúšky na človeka: zabudli na Pánovo slovo. – V kresťanskom živote prichádzajú skúšky a všelijaké utrpenia práve preto, že sme opustili Božie slovo. Boh niekedy dovolí, aby prišli na nás zlé časy. Božia výchova vždy privádza Jeho deti k tomu, aby svoj pohľad zo seba zdvihli na Neho. Akoby hovoril: Pozri na mňa, pozri na moje slovo, pozri na svojho Spasiteľa, nehľad' viac na seba!

- posvätenie – oddelenie sa od hriešneho zmysľania a konania – bez pohľadu na Pána Ježiša Krista nie je možné. Dokonca ani pri pohľade na obrovské zástupy ľudí viery – svedkov viery nemôžeme nadobudnúť presvedčenie, že oni to zvládli sami. V živote bolo zrejme neustále hľadanie na tvár živého Boha, bola to záluba v Jeho slove, bola v ňom poslušnosť, bola v ňom viera, že Boh dokončí ich život dobre. Boh nie je autorom zla, ale dovolí ho, aby slúžilo na našu výchovu, na skúšky dôvery, na zdvihnutie pohľadu od seba na Neho.

- Pr 3, 11 – 12: „Syn môj, nepohrďaj kázňou Hospodinovou, nech sa ti neprotiví Jeho trestanie, lebo Hospodin trestá toho, koho miluje, ako otec syna, ktorému chce dobre.“

- V Liste Jakuba 1, 2 – 3 je „odporúčaná“ modlitba v čase ťažkostí, prosba o posvätenie: „Bratia moji, pokladajte si za najväčšiu radosť, že prišli na vás rozličné pokúšania, vediať, že skúšky vašej viery spôsobia vytrvalosť.“ Môžeme dodať, že pôsobia aj posvätenie, bez ktorého nikto neuvidí Pána (Žid 12, 14).

*Mgr. Tibor Jančík, námestný farár,
CZ ECAV Senec*

24. marec

3. pôstna nedeľa

Text: Ef 5, 1 – 9 (10)

Exegetické poznámky:

Vybraná perikopa z Listu apoštola Pavla Efezským sa nesie v širšej súvislosti s jeho ústrednou témou – s tajomstvom Božieho plánu záchranu, a teda vyjadruje, že aj pohania sú spoludedičmi a údmi toho istého tela a spoluúčastníci toho istého zaslúbenia v Kristovi Ježišovi. Všetci veriaci v Pána Ježiša Krista – Mesiáša – sú si pred Pánom Bohom ako Jeho deti a občania Jeho kráľovstva rovní.

V užšom spektre perikopy hľadá apoštol Pavel na Božie normy vernosti v cirkvi, a to skrze život v láske (v. 1 – 7) a život vo svetle (v. 8 – 14). Vo výklade sa predovšetkým zameriame na verše 1 – 2 a 8 – 10.

Verš 1: Najväčším povolaním pre kresťana je napodobňovať Pána Ježiša Krista. V tom spočíva aj zmysel posväcovania a rastu v pripodobňovaní sa Pánovi počas našej pozemskej služby Pánu Bohu. Veri-

aci sa majú ako milované Božie deti neustále pripodobňovať svojmu nebeskému Otcovi.

Verš 2: Pán Ježiš Kristus je vo svojej obe-tave lásky tým najlepším možným príkladom hodným nasledovania voči strateným hriešnikom. Vzal na seba Boží hnev za ľudské hriechy. Vydal svoj život, aby sme my mohli byť vykúpení z hriechov, zachránení a v Ňom obnovení pre večný život. Máme teda napodobňovať príklad úžasnej lásky Pána Ježiša Krista na novej ceste životom v moci a milosti Ducha Svätého, aby sme boli doslova „príjemnou vôňou“. Zároveň obeť Pána Ježiša Krista za nás hriešnych oslávila nebeského Otca, pretože napokon úplne demonštrovala zvrchovanosť Božej lásky nad hriechmi sveta.

Verš 8: Tma opisuje charakter života ľudí, ktorí neboli zasiahnutí Božou láskou a milosťou. V tme absentuje pravda, ako aj morálne hodnoty. Vo sfére tmy vládne jej mocnosť, ktorá ovláda všetkých, smerujúcich mimo svetla k večnej tme. Smutné na tom je, že hriešnici si nevdojak zamilovali tmu ako normálny stav ich existencie. Z tmy môže zachrániť hriešnikov jedine Spasiteľ – Pán Ježiš Kristus.

Verš 9: Tí, ktorí žijú vo svetle, prinášajú ovocie svetla: dobrotivosť, spravodlivosť, pravdu, čestnosť i bezúhonnosť.

Verš 10: Grécke sloveso „dokimadzóntes“ – skúšajte, skúmajte – naznačuje skúšanie či overovanie za tým účelom, aby človek jasne a presvedčivo zistil, čo sa páči Pánu Bohu. Pavel poukazuje na to, že ak veriaci žijú vo svetle pravdy, potom je pre nich spoznanie Božej vôle jednoduché (porov. R 12, 1 – 2).

Propozícia:

Skúmame, čo je milé Pánovi:

- napodobňujeme Ho,
- kráčajme vo svetle,
- vyhýbajme sa tme.

Náčrt kázne:

Osobne mám veľmi rada obdobie pôstu, pretože ma núti zastaviť sa, zamyslieť sa nad sebou a svojím životom, ako aj nad nedostatkami na ceste za Pánom Ježišom Kristom. Nie je to iba to formálne a materiálne, ako to mnohokrát na nás dolieha v prípravách pred veľkonočnými sviatkami, a tým myslím na vyupratovaný byt, navarené dobroty a pripravené darčeky pre šibačov. To je to vonkajšie, povrchné a, žiaľ, málo hovoriace o podstate toho, čo sa odohralo v čase, keď vyvrcholil pôst pribitím Pána Ježiša Krista na kríž za moje i tvoje hriechy.

Dnešné Božie slovo nás pozýva, aby sme sa pripodobnili Pánu Bohu. No je to vôbec možné? Môžem sa iba tak formálne a racionálne niekomu pripodobniť, pokým s ním nemám žiadnu skúsenosť? Nepoznám ho? A navyše je to Boh, teda Nieкто, koho nemôžem spoznať svojou vlastnou silou a schopnosťami... Áno, je pekné počuť, že Pán Boh dal za mňa svojho Syna, že pre mňa tak veľa urobil, no stačí mi to na spoznanie Pána Boha tak, aby som sa Mu mohla pripodobniť? Ako prídem k takémuto dôvernému vzťahu s Pánom Bohom?

K tejto dôvernosti nevstúpim, ak nespoznám skutočnosť, že to On sám si ma v moci a milosti Ducha Svätého povolal živým hlasom evanjelia. A tu je kľúč – živé zakúsenie stretnutia s Pánom Bohom v osobnej skúsenosti – či už skrze Božie slovo a sviatosť, alebo v modlitbe. Vezmime si ako príklad život v manželstve. Čím dôvernejší vzťah manželia prežívajú, tým menej si ho musia vyjadrovať slovom. Stačí im samotná reč tela, aby si dokázali porozumieť. A ak by o tom mali rozprávať, prečo je to tak, jednoducho povedia: Ja ho poznám, ja ju poznám. No niekoho skutočne poznať znamená poznať ho skôr

srdcom, ako myslou. To je význam biblickeho slova „poznať“.

O tom nám môže niečo povedať nasledujúci príbeh o pomaranči: „V londýnskom Hyde Parku počas každej nedele vystupoval istý skúsený rečník a vyhlasoval, že Boh neexistuje. Ustavične vyzýval ľudí, aby nabrali odvalu a konfrontovali si s ním svoje názory. Nikto sa mu však neodvážil odporovať. Až raz vystúpil z davu starý muž. Vyšiel na pódium a postavil sa vedľa rečníka. Ten sa veľmi potešil, že si zo starca môže urobiť posmech. Starec však nič nehovoril. Iba si z vrecka vytiahol pomaranč a pokojne ho začal šupať. Všetci sa smiali, len rečník znervóznel. Myslel si totiž, že sa mu starec vysmieva. „Čo to tu robíš?“ spýtal sa ho. Starec mu pokojne odpovedal: „Šupem si pomaranč.“ „A čo tým myslíš?“ Starec mu neodpovedal, iba si ďalej pokojne šupal svoj pomaranč. Potom ho začal jesť. Všetci sa veselo zabávali, iba rečník nie. Nakoniec sa starec obrátil k rečníkovi a spýtal sa ho: „Ako chutí pomaranč?“ Vtedy nahnevany rečník odvrkol: „Ako môžem vedieť ja, ako chutí ten pomaranč, keď ho ješ ty?“ Na to mu starec odvetil: „To je ono. Rovnako tak nemôžeme hovoriť ani o Bohu, pretože ste ho nikdy nechutnali, nikdy nezakúsili. Ale ja môžem, pretože ja som ho zakúsil. Takže teraz choďte dolu a dovoľte mi, aby som hovoril o Bohu. Ja mám na to právo, nie vy!“

Ak chceme spoznať Pána Boha, potrebujeme prijať Jeho pozvanie a vstúpiť do dôverného vzťahu s Ním, spoznávať Ho a zakúšať Ho vo svojom každodennom živote. Preto ak nie ste na ceste dôverného vzťahu s Pánom Ježišom Kristom, nemôžete Ho zakúsiť a už vôbec nie sa Mu pripodobniť a ani prijať niečo z tých úžasných darov, ktoré nám v Ňom dáva nebeský Otec. Ak však Pána Ježiša spoznáte, spoznáte aj to, čo je Božou vôľou a čo je

Pánu Bohu milé. Nebude to iba pocit, prchavá emócia, ale priame zakúšanie Boha a toho, čo od nás naozaj chce. Potom už nebude pre nás problém zanechať skutky tmy a vykročiť vo svetle...

Použitá literatúra:

HOPPE, Rudolf. *List Efesanum, List Kolosanum. Malý stuttgartský komentár.* Karmelitánske nakladateľstvá : Kostelní Vydří, 2000.

VELLA, Elias. *Oblečte si srdce Pastiera.* Bratislava, 2011.

PhDr. Mgr. Barbora Vontorčíková,
námeštná farárka,
CZ ECAV Hlohovec (BAS)

31. marec

4. pôstna nedeľa

Text: R 5, 1 – 6

Exegéza:

Pavlov List Rímskym je iný ako ostatné Pavlove listy. Možno povedať, že je viac teologickou prácou ako listom. Pavel v ňom zhrňuje všetky najdôležitejšie aspekty kresťanskej viery.

Témou kapitol 4 a 5 je ospravedlnenie, ktoré sa nám ponúka na základe Božej spravodlivosti, ospravedlnenie, ktoré máme od Krista, prijímame ho vierou a v nás prináša ovocie spravodlivosti.

5. kapitola Listu Rímskym je teda Pavlovým opisom ovocia spravodlivosti.

Verš 1: Pavel tu píše o *pokoji s Bohom*. Nejde tu o nejaký subjektívny pocit, pokoj mysle, ale o objektívny *nový vzťah* s Bohom. Boli sme nepriateľmi, teraz sme Jeho priateľmi (por. R 5, 10; Ef 2, 16; Kol 1, 21n).

Verš 2: *Prístup k milosti* Ježiš nás vovádza do Božej prítomnosti. Pri Jeho smrti bola

chrámová opona roztrhnutá, a teda to, čo nás oddeľovalo od Boha, je už odstránené (por. Žid 10, 19 – 22)

nádej slávy Božej – istota, že Boží zámer, ktorý má s nami Boh už od stvorenia sveta, sa aj uskutoční.

Verš 3: *chválime sa súženiami* – môže to vyznieť morbidne, ale Pavel nemá na mysli chválu v súžení v zmysle: Pozrite sa, koľko som toho zvládol. Kresťania sa podľa Pavla chvália súženiami, pretože vedia, že majú zmysel, ako to vysvetľujú nasledujúce verše.

Verš 5: *nádej* pri veriacom človeku nie je iba nejaký neodôvodnený optimizmus. Ide tu o sebavedomé očakávanie budúceho údely založené na Božej láske, ktorú nám zjavuje Duch Svätý a ktorú nám dokázal Kristovým krížom. Takto sa Pavel posúva od viery cez *nádej* k láske.

Rozliata láska Božia – sloveso rozliata označuje prítomný stav, ktorý vyplýva z toho, čo sa stalo v minulosti. Keď sme uverili v Krista, Duch Svätý vylial svoju lásku do našich srdc a Jeho láska k nám v nás prebýva.

Verš 6: Kristova láska je výsledkom Božej milosti a nie vlastnej hodnoty objektu lásky (nás). V spojení so slovami *zomrel za bezbožných* z toho vyplýva, že Kristus vlastne „plytvá“ a „nešetrí“ svojou láskou aj napriek našej nehodnosti.

Propozícia:

Kristus je naším každodenným chlebom (keď zomrel za nás bezbožných):

- túžme po Ňom (bez Neho to nemá zmysel),
- prijímajme Ho (vo viere a v nádeji),
- neplytvajme Ním (Jeho láskou).

Ku kázni:

Témou 4. pôstnej nedele je *Chlieb života*. Rozhodne treba poukázať na skutočnosť,

že chlieb potrebuje každý človek a potrebuje ho každý deň, dokonca viackrát za deň. V liturgii služieb Božích možno využiť starozmluvný text z 1M 3, 19. V kázni sa potom možno k tomuto Božiemu výroku vrátiť a poukázať na to, že tieto slová povedal Boh ako trest za hriech. Ťažisko možno položiť na to, že kvôli chlebu sa bude človek namáhať. Toto povedal Boh a na tom sa nič nemení. Mať chlieb stojí námahu.

Možno poukázať aj na to, že nie každý človek z 8 miliárd ľudí na zemi môže mať svoj chlieb každý deň aj napriek značnej námahe. Možno to dať do kontrastu so skutočnosťou, koľko „chleba“ (v zmysle potravín) sa u nás vyhadzuje. Ak veríme tomu, že chlieb je Božím darom, ide o plytvanie Božími darmi, z čoho Boh musí byť smutný.

Tému chleba každodenného, toho, ktorý jeme a bez ktorého by sme neprežili, možno dať do súvisu s potravou chleba duchovného, ktorý nám tiež Boh dáva. Avšak treba poukázať na zásadný rozdiel: zatiaľ čo pri telesnom chlebe sa nám treba namáhať, duchovný chlieb sa nám dostáva bez našej námahy. Namáhal sa a trpel pri tom niekto iný.

To, čo prví ľudia v raji pokazili, Kristus napravil. On nám zabezpečil *prístup k Bohu*, nový vzťah. Medzi mnou a Bohom už nič nestojí, a tak mám prístup k duchovnému chlebu neobmedzený, bez mojej námahy. Takto mi Kristus zabezpečil *pokoj s Bohom*. Dnešná spoločnosť už nie je tak úzko spojená s pôdou, ako to bolo v minulosti. V minulosti ľudia viac vnímali námahu, ktorú museli vynaložiť pre svoj „chlieb“, a tak si ho aj viac vážili. Mnohokrát prišli prírodné pohromy v podobe veľkého sucha alebo, naopak, záplav či ľadovca, a úroda bola značne obmedzená alebo celkom zničená. Človek, ktorý pracuje

s pôdou, tieto skutočnosti citlivo vníma. Preto mu neraz napadne, či toto jeho trápenie má zmysel. Tu možno poukázať na jeden z cieľov Božieho zákona: poukázať na ľudskú bezmocnosť v hriechu – nech sa snažíš akokoľvek, človeče, spasenie sám zo seba nedosiahneš, rovnako ako nedosiahneš stopercentný výsledok svojej námahy „pri dorábaní chleba“. Zdá sa, že to nemá zmysel. Preto potrebujeme Krista. On dáva tomu zmysel. Dáva zmysel aj námahy, aj súženiu. Pavel tiež hovorí o súženiach veriacich. Rozdiel je v tom, že toto súženie má zmysel. A ten zmysel je ďalej popísaný vo veršoch 3 až 6.

Ďalej možno poukázať na skutočnosť, že tak ako naša spoločnosť si neváži potra-

viny, ktoré máme a ktoré sa mnohokrát vyhadzujú, žiaľ, mnohokrát takto isto plytváme aj s Kristovou láskou, ktorá bola vyliala do našich sŕdc. Hoci sme o ňu nežiadali (bola vyliala bez nášho pričinenia), smieme vďaka nej žiť v Božej prítomnosti. Vďaka nej smieme mať dostatok duchovného chleba na každý deň bez nášho pričinenia.

Použitá literatúra:

Štúdiijná Biblia. Slovenský ekumenický preklad – príslušné komentáre k Listu Rímskym. Porta libri, 2015.

*Mgr. Michal Koreň, zborový farár,
CZ ECAV Svätý Jur (BAS)*

Služba slova 1/2019

Homiletický časopis ECAV na Slovensku. Pracovná príručka pre duchovných ECAV na Slovensku

IV. ročník

Vydáva: Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku, Palisády 46, Bratislava

IČO: 00179 213

Adresa redakcie: Generálny biskupský úrad ECAV na Slovensku, P. O. BOX 289, 810 00 Bratislava; tel. 0918 828 010, misia@ecav.sk

Šéfredaktor: doc. PhDr. Miloš Klátik, PhD.

Členovia redakcie: doc. ThDr. Sidonia Horňanová, PhD., Mgr. Štefan Kiss, Mgr. Anna Debnárová, PhDr. Edita Škodová – jazyková redaktorka

Spracovanie, tlač a distribúcia: Vydavateľstvo Tranoscus, a. s., Tranovského 1, 031 01 Liptovský Mikuláš; www.tranoscus.sk

Predplatné: 12 €/rok; 1 číslo, 3,00 €

Objednávky: odbyt@tranoscus.sk, 044/552 63 43

Periodicita vydania: štvrtročne

Dátum vydania: december 2018

Evidenčné číslo: EV 5300/15

ISSN 0139-9152